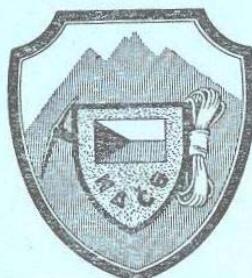

H O R O L E Z E C

27/2

**Věstník Klubu československých alpistů
Bulletin du Club Alpin tchécoslovaque**

Březen - Duben
Mars - Avril

1938

Číslo
Nro **2**

**Ročník
Année V**

OBSAH TOHOTO ČÍSLA:

Antek Veverka: Horolezectvo — cesta ku koncentrácií (str. 25), M. Kozelková: Gross-Fiescherhorn (Berner Oberland) (str. 27), Lad. Škvor: A ještě Zermatt (str. 29), Tatranská kronika: Co je s Národním parkem (K. Doubrava, str. 32), Popisy nových výstupů (Kozia Stráž, Kačí štít, Bradovica, Kriváň vých. a severových. hřebenem, str. 35), Kar. Kučera: Letní fotografie v horách (str. 39).

Klubovní zprávy: (str. 37).

Literatura: Krásy Slovenska XVI., 1937 (str. 41), Taterník XXI., 1936/37 (str. 42), Alpine Journal 1937 (str. 43), etc.

Obrazy v textu: Pohraniční mezník na Hladkém sedle ve Vys. Tatrách (str. 33).

Obrazové přílohy: Str. I. Ze starého Zermattu (foto L. Škvor), Str. II. Pohled na Zermatt a Matterhorn, Zermatt: Most na Vispu (foto J. Janeba), str. III. Vysoké Tatry: Pohled z Patrie na Hincova plesa a Mengušovské štíty na jaře (foto J. Bezrouk), Zima v Javorové dolině, vzadu Javorové věže (foto J. Bezrouk), str. IV. Vysoké Tatry: Jihozápadní stěna Javorového štítu ve Velké Studené dolině (foto J. Bezrouk), Nad Mořským okem (foto F. V. Kroutil).

SOMMAIRE DE CE NUMÉRO:

Antek Veverka: L'alpinisme — une voie vers la concentration (p. 25), M. Kozelková: Le grand-Fiescherhorn dans l'Oberland bernois (p. 27), Lad. Škvor: Et encore une fois Zermatt (p. 29), Nouvelles des Tatry: Que fait notre Parc national? (K. Doubrava, p. 32), Nouvelles ascensions (Kozia Stráž, Kačí štít, Bradovica, Kriváň par la crête d'Est et de Nord-Est, p. 35), Kar. Kučera: Comment photographier en été dans les montagnes (p. 39).

Nouvelles du Club: (p. 37).

Littérature: Krásy Slovenska XVI., 1937 (p. 41), Taterník XXI., 1936/37 (p. 37), Alpine Journal 1937 (p. 43), etc.

Illustrations dans le texte: Borne sur le col du Hladké sedlo dans les Hautes Tatry (p. 33).

Planches: p. I. Vue de la partie ancienne de Zermatt (Photo L. Škvor), p. II. Vue de Zermatt avec le Matterhorn, Zermatt: Le pont sur le Vispe (Photo J. Janeba), p. III. Les Hautes Tatry: Vue de la Patrie sur le lac Hincovo pleso et les Mengušovské štíty, au printemps (Photo J. Bezrouk), L'hiver dans la vallée Javorova dolina dans l'arrière-plan, le sommet de la Javorová věž (Photo J. Bezrouk), p. IV. Les Hautes Tatry: La paroi Sud-Ouest de Javorový štít dans la vallée de Velká Studená dolina (Photo J. Bezrouk), Au-dessus du lac »Mořské oko« (Photo F. V. Kroutil).

UHLÍ - KOKS - ANTRACIT
na vagony
Svoboda a Hnáis, Praha

Obchod uhlím Živnostenské banky
Praha II, Jungmannova třída č. 1 n. Telefon č. 329-51 a 329-52.
Filiálky: Brno, telefon č. 110-81, 110-82. Moravská Ostrava, telefon č. 3602, 3603. Bratislava telefon č. 1483.
Telegrafická adresa: ŽIVNOCARBO.
Komisionářský prodej uhlí a koksu z revíru ostravsko-karvinského.
Export uhlí a koksu do Polska, Jugoslávie, Bulharska, Italie atd. Prodej
la dřevěného uhlí retortního bukového.

Náš cíl:

Lepší stroj za méně peněz.

ZBROJOVKA ING. F. JANEČEK,
PRAHA-NUSLE II.

VĚSTNÍK KLUBU ALPISTŮ ČESkoslovenských
BULLETIN DU CLUB ALPIN TCHÉCOSLOVAQUE

ROČNÍK V.

BŘEZEN - DUBEN 1938.

CÍSLO 2.

Antek Veverka:

**HOROLEZECTVO -
CESTA KU KONCENTRÁCH**

Požiadavky doby na každého jednotlivca, zvlášť na duševne činného obyvateľa mesta, vyrástly do tej miery, že normálne rezervy sú nestačia, aby kryly potrebu nutne potrebnej nervovej sily. Nie je tým vinný neprirodzený a škodlivý priebeh našej činnosti, ale odchylnosť jej dráhy neusporiadané nakupenie impulsných činností. Odovzdávame tak, rozptýlení súč nesčetnými záujmami, silu v rozličných smeroch, sme excentrovaní, nevyrovňávame toto vedomé rozptýlenie našej osobnosti práve tak vedomým shrnutím sústredenia.

Poznanie tohto hľadania na našich nervoch vyvolalo v život hnutie, ktoré pripojujúc sa na staré učenie diätetiky duševnej a východnej gymnastiky vôle, vrátilo by človeku, čo sa zdá beznadejne ztrácať — koncentrovanie. Recepty sú nesčetné a v ich komplikovanosti, ktorá už sama vyžaduje určitú schopnosť koncentrácie, nie sú pre každého vhodné. A preča je prostriedok, ktorý, možno povedať, je na dosah ruky, ktorý je už dávno neuvedomele užívaný, a preča ako taký je málo známy a ktorý predovšetkým pomerne ľahko viedie k cielu: horolezectvo.

Koncentráciou menujeme shrnutie v seba všetkých tých snáh, ktoré vedomie nášho ja chcú zkalif alebo zmýliť. To sa podarí, nepredpokládajúc žiadnu silnú vôľu, len vtedy, keď spôsob k tomu núti, keď fažkosť, ktorá vzniká pri usporiadani dojmov a pokračování činnosti, nezasahuje nevedome, ale ovlivňuje sústredenú pozornosť. Tento účelový, pod nestálou kontrolou rozumu stojaci priebeh činnosti je hlavným znakom horolezcovho pohybu. Už pri normálnom nástupe v krajinu s cestami je horolezec nútený uplatňovať techniku, tedy rozumové ovladanie terénnych fažkostí. Noha, ktorá v meste následkom sotva znatelnej nerovnosti plochy, po ktorej kráčame, nevykračuje už pozorne, ale nevedome sa vlečie, musí v horách — keď sa nechce potkýnať — správnu polohu teprve hľadať v kroku. Preto tiež zrak, ktorý sice rád celú míľu pátra vopred, je viazaný na ohrazené zrakové pole, ktoré usmerňuje rytmické zdvihanie nohy. Je nutné sústrediť nervovú silu v pohrade a v hmare nohy. Žiadna holá, prehľadná hradská, po ktorej môžeme slepo kráčať, neláka k výletom do diaľky. Netrpezlivosť, ktorá nie je ničím inným ako visuálnym alebo duševným predkonzumováním ciela, nemôže prísť v tomto prípade do reči. Z duševnej energie sa vydáva len toľko, kolko je treba k pozorovaniu istoty kroku. Pravidelne, bez nárazov, plynne prúd nervový. A ako pri sile svalovej dosahuje sa rytmickým tréninkom najvyššej

potencie, rastie tiež silová rezerva nervového systému rovnomerným krokom.

Toto plánovité vydávanie sily je tajomstvom nielen telesného, ale i duševného výsledku pri horolezectve. Ešte hlbšie je prirodzene duševné pôsobenie, keď to platí, toto pole, sily čo do miesta i čo do času ešte intenzívnejšie ohraničiť — pri lezení. Hovorí sa: lezenie vyžaduje kľudu. Nie lezenie núti ku kľudu, ku koncentrácií. Keď pri chôdzi tu i tam je možné akési uvolnenie, rozptýlenie jak výhľadom, tak slovom s partnermi, pri lezení je všetka pozornosť, až na malé výnimky — pri pevnom, istom postoji — sústredená.

Rozptýlený lezec je nerozumný, lebo tu sa nejedná len o účelné užitie impulzu vôle, ktorý môže byť podľa ľubovoľe vyradený, ale o hodne prísny diktát, dokonca o udržanie chodu. Nesmierny nervový výkon nie je vzdor tomu žiadnym prepínaním. Lebo, čo sa mu na intenzite prisúdi, býva mu na extenzite darované. Čím väčšie fažkosti, tým užší výber! Bod za bodom shromažďuje sa silová línia, ktorá vedie hore. Všetky vedľajšie zaújmy sú vylúčené, každý druh netrpezlivosti sa vymstí. Koncentrácia je tak úplná, že ani zranenie a telesné bolesti nebývajú pocifované. Celkom podobne vyzneje stúpanie v fažkom prostredí ladowom. Tu prichádza k platnosti zvlášte ekonómia premeňovanej sily pri tesaní stupňov, ktorá pre neschôdnosť terénu je práve nutná.

Nič nedokazuje viac cenu horolezectva ako prostriedku koncentrácie ako jeho duševné rezultáty výkonu. Konečný výsledok každej činnosti koncentračnej je silné, osobné sebavedomie lebo, čo je to isté, absolutný stav šfastia, neodvislý od zovňajších situácií. Oboje sa spojuje vo vynikajúcej mieri v horolezectve. Či bolo by inakšie možné, aby horolezec, ktorý dospeje k cielu vzdor nepriaznivým poveternostným pomerom a po veľkej námahe, často o výhľad a kľud na vrchole pripravený, cítil sa vzdor tomu hlboko spokojný? Obyčajne sa pripisuje toto nasytenie osobného ja uvolneniu po telesnej námahe, pocitu triumfu po víťazstve nad štitom. Ale čo iného je pýcha víťaza ako najvyšší pocit osobnosti, ktorý systematicky stupňovaný koncentroval sa k vynikajúcim výsledkom. Dokaz može byť prevedený i s inej strany. Rozptýlený, nervózny horolezec, ktorého nervový systém nepodstúpil tvorivý proces ekonomickeho vydávania sily, príde skoro vždy o spokojenosť na vrchole. Hoci má rovnaké duševné predpoklady, ako radosť z hory atď., neteší ho pri cieli oslnujúce nebo, žiadna vytúžená hodina na vrchole nevyvažuje útrapu výstupu. Tu je práve už od počiatku osobnosť pre zlé nasadenie energie spotrebovaná a preto nastupuje všeobecná depresia, predovšetkým jej hlavný diel, ľahostajnosť.

Vedomosť o psychologických momentoch koncentrácie je pre horolezca dôležitá. Ona vysvetluje mu predovšetkým neprijemné vedľajšie zjavy, medzi inými aj úskočného nepriateľa horolezcov, indispozíciu. Pri plnej práci svalov môže sa prihodiť najlepšiemu horolezcovovi, že mocný obraz krajiny, skvelé počasie a skoro zaručená nádeja na nezkalenú radosť na vrchole, už na počiatku túry nevyvolajú výraz, ktorý by bol tak túžobne očakávaný. Áno, prirodzená telesná reakcia na napadenie prírodnými fenoménmi býva často preto neprijemne pocifovaná. Tu je treba hľadať vysvetlenie v povahе excentrácie. Meštiakovi nezdá sa často hora rozložená v priemere svojich složiek, ale predstavuje si ju ako neprehľadnú, kompaktnú hmotu, ako súbor neschodnosti, tajomstva a

nedosažitelnosti. Súčasnosť týchto výrazov pôsobí, že sa ho zmocnia veľmi mocne. Čažké stúpanie terénom bez chodníka, ťažký nástup, nebezpečná túra, možnosť zladovalovateľých horných partií a p., vystupujú ako strašlivé prekážky. Sila, ktorá vystačí k premoženiu týchto prekážok v poradí ako vznikajú, pôsobí nepretržite vo všetkých smeroch. V takom duševnom stave nie je totiž človek schopný nejakej koncentračnej činnosti. Stúpa s plným vedomím nepravidelne, kazí tiež rytmickú nutnosť, ktorú mu hora ukladá, premáha sa telesne, nahnevaný beží s brutálnou silou proti stene a vyčerpá sa tak k celkovému zhrúteniu nervov. Proti tomu je jediný prostriedok: bud' nadmerné komplexy míjať alebo vyhľadať nejaký iný, ktorý je v súhrnu prostejší a jednoduchejší, ktorý vyžaduje rôznu činnosť (stúpanie, lezenie, sekanie stupov). Pomalé, ľahké prechádzanie sa na predhorách pôsobí neobyčajne blahodárne svojou vynútenou melodiou. Primeraný svah nie je pohybujúcej sa nohe žiadnou prekážkou, istá miera kroku nastúpi sama od seba a tým tiež rytmus a napätie nervov.

Čisto pocitové koncentračné pôsobenie jeho činnosti je horolezcoví dôvno známe; vedome vykonávané sa toto pôsobenie len prehlbi. A všetci tí, ktorí sú príliš slabí bez príručky tréninku vôle sobrať svoju nervovú silu, alebo, ktorým sú literárne recepty príliš nudné, môžu to skúsiť s horolezectvom. Osmidenný kurz v horách viac im prospeje a viac im povie ako osmisväzkové dielo indických joghiov, pojednávajúce o umení koncentrácie.

M. Kozelková:

GROSS-FIESCHERHORN (BERNER OBERLAND)

Čas letí, nebetyčný, nesmlouvaví velikáni lákají... Byli jsme již na Jungfrau, Rottalhornu, Mönchu a zase se díváme s verandy noclehárny na Jungfraujochu, dolů, daleko před sebe po aletšském ledovci ke Kondiaplatz. Rozmlouváme s vůdcem, bereme do rukou průvodce a mapu a stanovujeme program: zítra o půl třetí ráno na Gross-Fiescherhorn druhým, jihozápadním žebrem (vrchol 4049 m). Balíme svoje věci a jdeme spát dříve, než zmizí rudá záplava na obzoru.

Po vydatné snídani v hotelu, jež je zahrnutá do nocležného, vcházíme do Sfinx-štoly. Dlouhou matně osvětlenou chodbou klapou 4 páry okovaných bot, někdy cinkne pikl o kolejnici pro dopravu materiálu a nahore nad námi je slyšet tlumený hluk. To noční směna pracuje na výstavbě observatoře na vrcholu Sfingy. Tři siluety kamarádů klopýtají přede mnou, každý zabrán do svých myšlenek. Konečně štola končí, a to vzpuruje. Vcházíme na výborně zamrzlý firn a míříme k sedlu Ober-Mönchjoch, jež se neurčitě rýsuje v ranním šeru, hezký kousek před námi. Oči si pomalu zvykají na matné osvětlení a po čtvrt hodině nastupuje svou vítěznou dráhu den. Po prvé cvakla uzávěrka aparátu a probouzí mne ze zadumání a mechanické chůze ve stopě. To kamarád fotografoval Jungfrau v odrazu ranních červánků, vyslaných sluncem někde daleko za Wetterhornem. Ve své velebné kráse a tichu shliží se Jungfrau zrovna jako pomračený Mönch a čekají, až se jejich jižní stěny po prvé protáhnou ve sluneční koupeli.

Za $\frac{3}{4}$ hodiny jsme na Obermönchjochu a rozhlížíme se. Divná, nevyjadřitelná barva se táhne po okolních velikánech, krásný, červenofialový stín mraku se táhne po svazích Jungfrau, něžně hladí dřímající Sfinx a pak se ztrácí a rozmažává na aletšském ledovci.

Rychle dobíhám za kamarády, kteří sestupují na bílou hladinu Ewiges Scheefeld, směrem na Gross-Fiescherhorn, strmící proti nám. Po pravé straně necháváme rázovitý Trugberg s nesčetnými věžičkami, tvořícími jeho souvislý hřeben, ubíhající k aletšskému ledovci. Sníh je dosud na kost zmrzlý, chůze jistá a jen tu a tam namodralé, mírně propadlé pruhy dávají tušit trhliny. V $\frac{1}{2}$ šesté jsme pod ledovcovým svahem západní stěny Fiescherhoru, z níž se zvedají jeho břidlicová žebra. Zde nás opouští druhá dvojice, která uhýbá doleva na pohodlnější cestu přes Fieschergrat. Navazujeme se a stoupáme směrem mezi dvě velké trhliny v boku ledovce. Je tu úzký sněžný most a nad ním svah stoupá tak, že je třeba sekat schody. Sníh rytmicky odletuje, schodů přibývá, kolem stovky už jich je a pak teprve lze zase bezpečně jít k poslední velké trhlině, pod vlastní stěnou. Je překlenuta zbytkem laviny, spadlé z ku-loáru mezi prvním a druhým žebrem.

Nad trhlinou je čistý led a zkoušíme přístup mezi oběma žebry. Sklon je tu více jak 45° , led tvrdý a sekání schodů namáhavé. Kamarád proto uhýbá nalevo na, do svahu vrstvené, ne těžké, ale lámové žebro, které dovolí jistě rychlejší výstup.

Sotva dosedám na prvu kamennou plotnu, sviští něco vzduchem, a do bublavého hluku se druží ozvěnou: »Kryj se, kamení!« Krčíme se pod plotnami a já uvažuji o tom, jak osud, či instinkt dovedou být na vteřinu přesné. Opravdu, více jak vteřiny nebylo třeba, aby se vše skončilo jinak. Pak stoupáme dále. Sotva však kamarád odlezl několik metrů, už zase sviští vzduchem velké i malé úlomky, syčí a hvízdají, mění směr nárazem mezi oběma žebry a dutě dosedají dole do sněhu, kde jsme byli před 20 minutami. Silné rukavice cpeme do klobouků, jež narázíme pevně na hlavu a skoro 2 hodiny lezeme žebrem, stále připraveni krýt se. Stěstí však bylo při nás. Jen jediný kámen se trochu opřel o mé rameno a na chvíli je připravil o sílu.

Nad námi slyšíme již hovor kamarádů. Čekají na nás a v sedélku mezi oběma žebry vidíme proti tmavému nebi vůdce Bernata s dvěma Angličany, který šel hřebenem a kamenné laviny nad námi uvolnil při čištění cesty svým svěřencům.

V osm hodin jsme na hřebeni, zaléváni ostrým proudem slunečním. Chráníme oči brýlemi, občerstvujeme se ovocem a pokračujeme zase ve čtyřech ve výstupu. Sněžný hřeben přechází za sedélkem v ledovou stěnku, krátkou sice, ale téměř kolmou a exponovanou. Led nepovoluje ani pod žhoucími paprsky a jak pikl, tak i železa se stále pevně zakusují. Tady si musíme věřit a neztratit klid. Jištění nemá ceny, zkracujeme proto lano a současně stoupáme. Znovu jsme na hřebeni a znova zabočujeme do stěnky, neboť nalevo je severní stěna Fiescherhoru, tak kolmá, že vidíme pod sebou jen její úpatí na Grindelwalder Fiescherfirnu. Přecházíme na západní stranu, přes první žebro na sněžný a ostrý hřbítek. Před vlastním vrcholem uhýbáme do skal na hlavní žebro, abychom se vynutili neschůdnému hřebenu. Lezení není těžké, jen skála je lámová a poněkud exponovaná mezi žebry. Na jednom místě vytlačuje nás nepříjemně ze stěny velká plotna, ale pak to jde rychle k trianglu.

Je deset hodin, když uvolňujeme lano a usedáme. Nekonečná sněžná a ledová krása leží v jasném vzduchu kolem nás, že připadám si jako ztracená v tom velebném tichu. Maně mi napadá vzpomínka na modlitbu srdcem, duší, očima, zkrátka vším, jen ne ústy. Jako po zpovědi vyrovňává se duše s okolím a teprve za chvíli si uvědomuji, co vše je kolem. Na severu Eiger, Mönch, Jungfrau, před ní Trugberg, Aletschhorn na západě, na jihu temný prst Grünhornu, za ním vysoká pyramida Finsteraarhornu s bílými hřebeny Strahleggornů nehybně stojí, tak jako před statisíci lety. Nalevo, přes hladinu Fiescherfirnu tyčí se imposantní stavba Schreckhornu, nejkrásnějšího vrcholu, který jsem zde poznala. Grosses Schreckhorn a Grosses Lauteraarhorn vystupují mohutně ze zbrázděné hladiny grindelwaldského ledovce a mezi jejich, jako samet černými žebry svítí modře bílé kaskády ledových kuloárů, po nichž se řítí čas od času malé laviny. Wetterhorn má mlžnou čepičku a pod ním jsou roz házeny v modrošedé zeleni grindelwaldské domky. Bavorské a Wallisské Alpy, kouřící Matterhorn, Monte Rosa, Bernina a Silverta uzavírají pak obzor.

Člověk by tu seděl věčně v té boží pohodě, ale je třeba se vrátit. Sesupujeme znova do sedélka. Slunce je právě nejvýše, pere nemilosrdně do všeho kolem, nás nevyjímaje. Výborný ranní sníh se proměnil v kašovitý firn do kterého se boříme na celé cestě Fieschergratem. Za kotou 3642 uhýbáme se hřebenu a sesupujeme na Ewiges Schneefeld. Lano je těžké a jak máme za sebou sesup po ledovcovém bubnu, ihned se odvazujeme. Cesty pomalu ubývají a není také třeba spěchat. Zase míjíme severní výběžek Trugbergu a přecházíme na Obermönchjoch. Asi ve 3 hodiny stojíme již před Sfinx-štolou a mizíme v ní. Stejně jako ráno, jenže teď únavou a ne ospalostí, klopýtají přede mnou tři silhuety a nahoře bručí vrtačky dělníků.

Ladislav Škvor:

A JEŠTĚ ZERMATT

Všechny cesty Švýcarska vedou do Zermattu. Proslulé silnice, šplhající historickými horskými sedly, pověstně krásné dráhy, spěchající podél slavných ledovců, jezer a schovávající se ve světoznámých tunelech, mezi nimiž je i ten nejdelší, Simplon. Cestujete-li však jen tak s tlumokem a holí či piklem pěšky, nebo na lyžích, máte na vybranou: můžete volit některý z 25 průsmyků, které se prodraly Walliskými Alpami a jichž se člověk dopdílil.

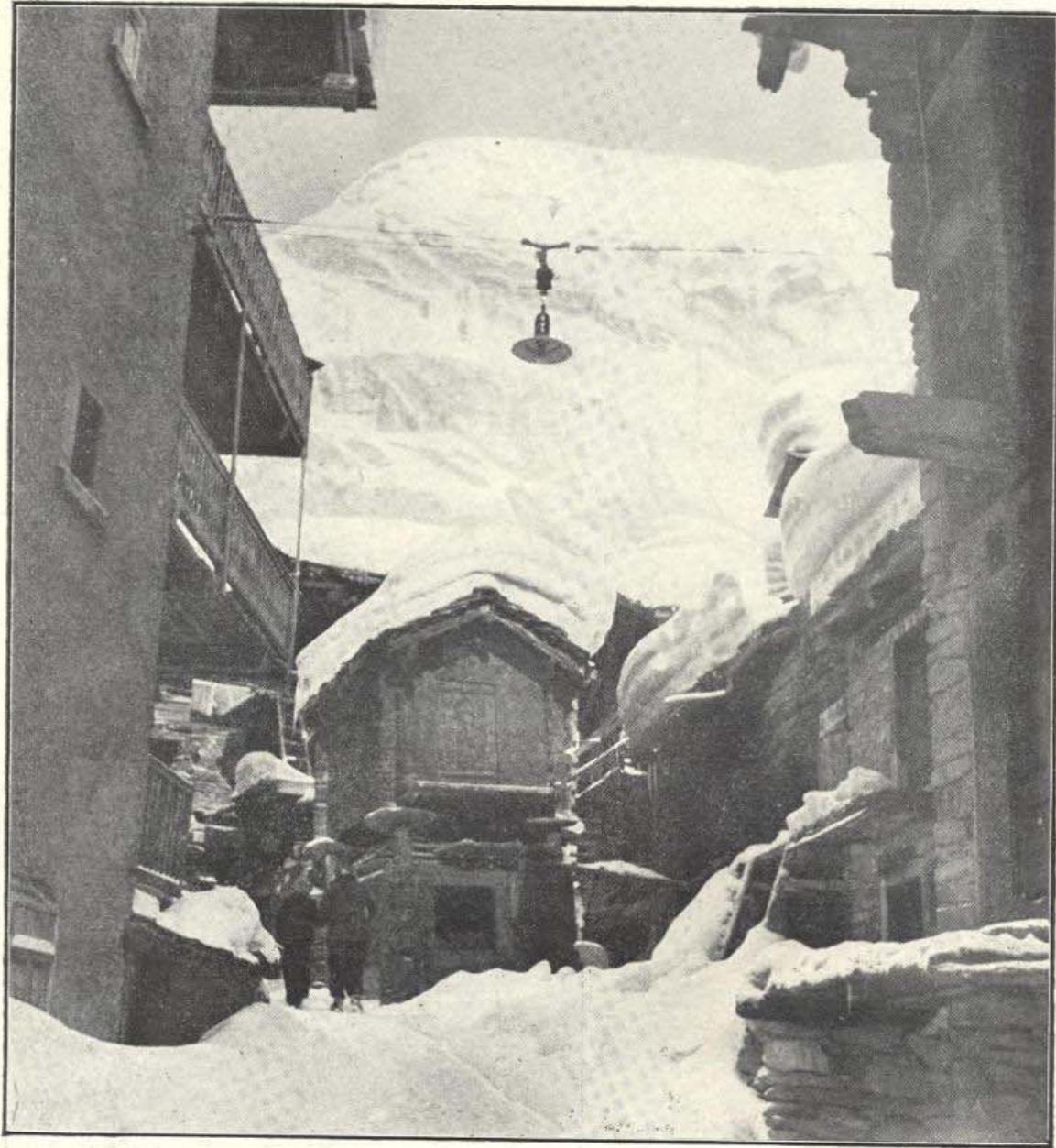
Tak, s tlumokem na zádech, přišel do Zermattu roku 1889 Achille Ratti, nynější papež Pius XI., věhlasný horolezec, který provedl přechod přes Monte Rosu z Italie do Švýcar; první a kdož ví, ne-li poslední papež, který zlezl Matterhorn a který na něm bivakoval, byť ještě dříve, než mu vsadili na hlavu papežskou tiaru. S tlumokem chodíval po Zermattsru i jiný velmi dobrý alpista, belgický král Albert I.; i ten zlezl Matterhorn, a mám zato, že to byl také první král na jeho vrcholu. I jiní mocní tohoto světa se přišli poklonit do Zermattu té hoře, i velcí lidé bez světské moci, vědci, básníci, spisovatelé, se sem rádi utíkali; a všichni opěvovali ten zázrak Alp a každý z nich o Matterhornu něco pěkného pověděl. Mnohé-

ho epithetonu ornans se mu tak dostalo, ale ze všech těch přirovnání se mi přece jen nejvíce líbí ono našeho zesnulého horolezce a generála J. Pečírky: Matterhorn, toť zobák strašidelného orla obráceného k nebi, který trhá závoje mraků, plížících se po jeho bocích.

S pestrou mezinárodní společností se setkáš v půvabných zermatských uličkách. Se střech, těch milých střech, jež vypadají jako obrovské čepice na dřevěných, div ne zprohybaných chalupách, shazuji Zermattští celé metrické centy sněhu — někde je ho skoro dva metry — každou chvíli jen to žuchne, někdy máš sotva čas uskočit. Pod anglickým hřbitovem — k tomu se pěšky pro závěje vůbec nedostaneš — je proslulé horolezecké museum. Pod klenbovím stromů, jež sníh proměnil v nádherný bílý strop, vede k němu proházená cesta. S té nás přátelsky zdraví jeden z nejstarších horských vůdců zermatských, Rudolf Taugwalder, příbuzný oněch Taugwalderů, kteří se s Eduardem Whymperem zachránili památného 14. července 1865 na Matterhornu. Je to vůdce proslulý; cizí horolezci si ho brávali i na daleké expedice mimo Evropu. Tak vedi r. 1893 třetí výpravu na horu Ararat v Armenii, r. 1898 byl v Himalajích a r. 1908 provedl spolu s Gabrielem Zumtaugwaldem a Miss Beck (USA) prvovýstup v Andách, na Huaskaran v Peru, 6.500 m vysoký. Z té výpravy si přivezl památku: namrzly mu ruce a nohy, jež mu částečně amputovali. Ani stínu nějakého pessimismu nevyčtete však z dobrácké tváře toho sedmdesátníka, statného ještě starce, který něco viděl a zažil. Spravuje museum, je jeho ciceronem a dovede vyprávět o svém pestrém a bohatém životě, líčit se shovívavým úsměvem své horské osudy, nad nimiž nakonec mavně rukou a řekne, že je to už dávno ...

Na náměstíčku si sousedé po nedělní mši svaté už zapálili, pobafávají z dýmčíček, besedují. Uctivě zdraví pana faráře, pana učitele. Pan poštýmistr vybral zrovna schránku a upaluje se sáňkami k poště — však je sněhu nového a krásného, až radost pohledět. A v tom za námi: »Pozdrav vás Pánbůh, pěkně vítám v Zermattu!« To Alois Graven, také horský vůdce, který mne svého času vedl na první čtyřtisícimetrovou horu, na Breithorn ... »A jakpak se vám u nás líbí v zimě?« — navazuje hned srdečně, a nečekaje na odpověď, diví se našemu Zdeňkovi: »Ale, chlapče, ty's vyrostl! Pamatuješ, jak jsme spolu putovali po Gornerškém a Theodulském ledovci a kterak jsi plakal, když jsme se spolu loučili? Ale to už je pár let — to ti bylo tehdy teprve pět roků, není-liž pravda? — to to utíká!« Odmlčuje se jenom na chvíličku, ale pak to vynahrazuje: »Škoda, že jste nepřijeli alespoň o týden dříve. Byli byste viděli vašeho znamenitěho Janebu chodit čtyři dny s jedním Afričanem na nádraží marně, poněvadž laviny znemožnily železniční provoz. Janeba spěchal, ale Afričan ještě více: odjízděla mu z Janova lodi, kterou však nakonec přece jenom chytí v Marseille. — A měli jste být také při tom, kterak Janeba telefonoval se svým kamarádem Schierem, který nám byl letos nevěrný a který lyžařil právě na Scheidegg v Bernském Oberlandu. Zčista jasna, uprostřed rozmluvy vám to v tom telefonu brnkne, nastane dlouhé ticho; Janeba se zlobí, volá, ale marně. No, a vidíte« — dodává Graven — »byla to lavina, která v tom okamžiku zporážela celou řadu telegrafních tyčí, přerazila je jako sirky a dráty přetrhala, jako by to byly nitky.«

Zermatt je dnes plný slunečního jasu, modré oblohy a Matterhornu. Od bilo deset, a s lyžaři jako by se najednou roztrhl pytél. Se všech stran je slyšet jejich odpichování, šustot lyží. Brzo je jich plná ulice, všichni

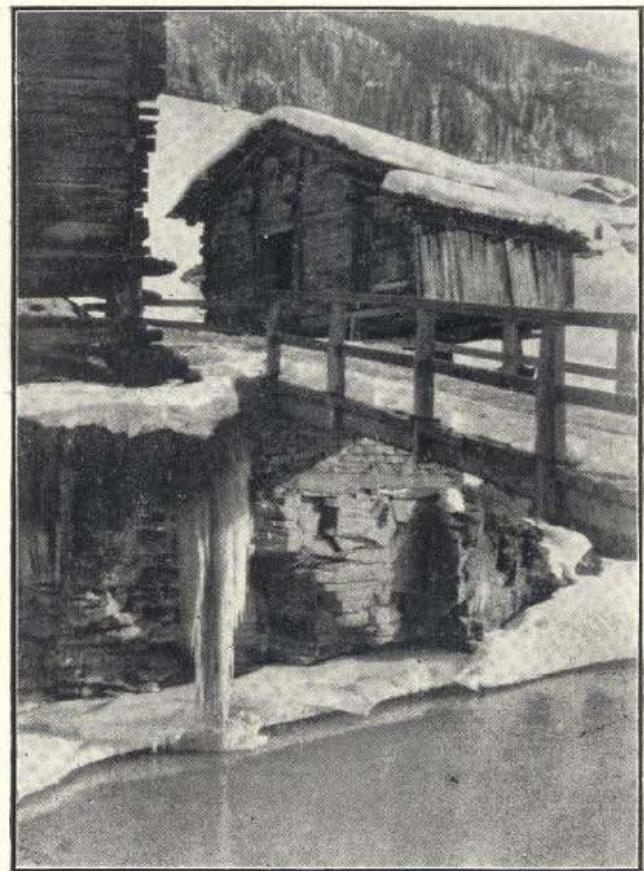

Ze starého Zermattu.

Foto: Lad. Škvor.

Pohled na Zermatt a Matterhorn.

Zermatt: Most na Vispu.
Foto: Jos. Janeba.

ujíždějí k nádraží. Vlak na Riffelalp už je připraven. Vpředu pluh s lesem lyží, pak vozy s elektrickou lokomotivou a spoustou lyžařů. Včera byl ten vláček cestou s Riffelalp v nesnázích: nahoru se pomocí pluhu dostal, ale jen projel, sesulo se na trať pár tun sněhu a těmi, s pluhem vzadu, už ovšem nemohl. A tak musel na pomoc nový pluh z Zermattu. — Dnes nasedá i lyžařská škola s pěknými odznaky zermatského Skiklubu, je veselo, hlučno. Vlak se dal do pohybu. Pluh se zakousl do kyprých závějí a teď se s nimi rve, až oči přecházejí. Však je to, lidičky, podívaná, jak se ty bílé spousty hrnou, jaké hromady překrásného prachového sněhu rostou na obou stranách, jak lákají — máte co dělat, abyste do toho bílého požehnání neskočili rovnýma nohami, třeba bez lyží. Proto ani nepozorujete, že trať stoupá hned s počátku tolik příkře. Najednou se ohlédnete dolů a vidíte Zermatt s ptačí perspektivy: můj ty bože, to je krása! Všechny střechy bílé, z komínů se kouří, slunce vrhá skvostné stíny, jež se modrají ve sněhové pláni. Ta se leskne tisíci a tisíci drobnými světélky, mihotajícími se v teplém slunečním jasu. Seníky vyčuhují z té bělostné záplavy jen duchnami svých zavátých střech, zavěšené stromy okouzluji fantastickými tvary. Lesy — to je rovnou pohádka. Vždyť se nad ní vznáší, v lehkém mlhovém oparu se chvěje, elegantní, anticky krásná silueta Matterhornu.

Riffelalp je velikánský, v zimě zavřený hotel ve výši 2227 m. Dvě kaple, jedna katolická, jedna anglikánská. Zapadaná tennisová hřiště a bílé stráně, jež jsou v létě vonnými zelenými lukami. Teď v nich dovádějí roje lyžařů, kteří se pustili do panensky čistého, neporušeného sněhu se zřejmou rozkoší. Prohánějí se v něm jako šťastné děti, švihadlo kristiánky a předvádějí hotová kouzla lyžařského umění. Jsou mezi nimi i mistři, oslnující vyspělou technikou. Nevěříte, že ti lidé sjíždějí: vždyť oni letí, ztrácejí se v oblacích zvířeného sněhu, který se za nimi práší a zvedá jako fontána. Ale pěkné úzké stopy přece jen svědčí o jejich pozemské pouti, a jsou přerušovány jen odvážnými skoky. Přeženou se kolem vás jako vítr, kterak sjíždějí dolů do Zermattu.

Slastně chutná čaj v malé chatce po lyžařských radovánkách na Riffelalp. A pak se znova ponoříte do úžasného panoramatu, kterým jsou proslulé Walliské Alpy. Díváte se na skvělé trojhvězdí Obergabelhornu, Zinalrothornu a Weisshornu, jež se tyčí k oblakům jako píšťaly nebeských varhan. Na mistrovské dílo alpské architektury, Dent Blanche, fascinující svou ledovou stěnou. Na Wellenkuppe, Trifthorn, Schallihorn, velkolepě spojující bělostný řetěz samých čtyřtisícimetrových velikánů. A pak ovšem, vlastně nejdříve a stále na Matterhorn, na toho nesmírného titana, který vládne přece jen všemu, co lze spatřit. Sníh žhne; slunce posázelo celý kraj kolem démanty. Světélkují modře, zeleně, červeně — po celé bílé ploše naskákaly barevné plaménky, kolem nichž se roztančily miliony tečiček, kroužků a kruhů. Matterhorn se zakymácel. Co je to? Rychle tmavé brýle na oči, nechceme-li v té bílé výhni přijít na páry dní o zrak!

Sjezd do Zermattu je lyžařská slavnost na stráních prachového sněhu a v bílých lesních tišinách. Hravě lehké louky, obtížné lesní úseky, zdobené tabulkami SOS, lékárníčkami a četnými výmazy. Gustav Julen — ale já se o něm ještě ani nezmínil. Škoda, že neznáte Gustava Julena. Je to mladý, šestadvacetiletý pěkný muž, o kterém jsem vám už před dvěma roky vypravoval při výstupu na Monte Rosu. Lyžařský dres mu sluší a

prozrazuje jeho urostlou štíhlou postavu — je to populární horský vůdce a lyžařský závodník, mistr Švýcarska a mnohonásobný walliský přeborník. Rád si vzpomene na Štrbské pleso i na našeho mistra Tondu Bartoně, jehož poznal v Tatrách na championátech FIS; lituje jeho nešťastného úrazu a vypravuje o těžkém zranění zermattského Furrera. — »To už je nás, závodníků, úděl« — říká resignovaně, mávne rukou, zakrouží holí a alou! Ještě nedozněl jeho povel »Šús!« — a už, v mžiku, je před námi skvostně uzounká stopa lyží, končící chuchvalcem zvířeného sněhu. To jen on. Teď si pohrává s křistiánkami. Švihá je tak lehce a elegantně, jako by se s nimi mazlil. Však ho už letos několikrát filmovali na Gornergratu, na Riffelbergu, pod nádhernými přírodními kulisami Matterhornu, Monte Rosy a ostatních Walliských Alp.

* * *

Nemyslete si, že se špatně stoná, vidíte-li se svého lůžka jedním oknem Matterhorn a druhým Dóm. To málem zapomenete i na potlučené koleno s přetrhanými vazý, i na přeražené lyže, díváte-li se při tom na zasněžené zermattské střechy, na bělostné stráně a modrou, čistou oblohu, jen tu a tam potaženou lehounkým závojem průsvitných, jako by nadýchnutých obláčků. Zvenku je slyšet rolničky saní a smích dětí, stávících sněhuláky. Na Riffelalp stoupá zase elektrický vláček; nevidím jej — tam na tu stranu hledí jiná okna Zermatterhofu — ale slyším jeho bzukot, kterak se šine zvolna vzhůru. Na samotu si stěžovat nemohu. Pečlivý a pozorný ředitel hotelu Stöpfer se přichází poprat po zdraví, přivádí vítané hosty, horské vůdce Gustava Julena a Alexandra Gravena, zdvořilý portýr přináší nové knihy o Zermattu a Matterhornu a k velikému svému překvapení pak vítám i krajany a známé, pražské horolezce-lyžaře Dra Pilaře a ředitele Stibrala, oba nadšené sjezdem s Breithornu. A ti všichni mne těší, což dělá i doktor Gentinetta, předseda zermattského Skiklubu, když mi dává nohu do sádry.

Ale já jim nevěřím. Vím, že si poležím alespoň měsíc; kruší mne, že z Zermattu musím právě, když se mi v něm nejvíce líbí. Však počkejte: jak jen se pozdravím, první má cesta bude do Zermattu.

Karel Doubrava:

CO JE S NÁRODNÍM PARKEM?

Vzácného a opravdu milého hosta přivítali posluchači zajímavé přednášky v Domě umění v Moravské Ostravě v lednu t. r. Zásluhou Klubu českopolského a Přírodo-vědecké společnosti zavítal do Mor. Ostravy vynikající polský učenec a propagátor kulturních styků mezi národem polským a naším, Dr. Walery Goetel, profesor báňské akademie v Krakově, člen a spolupracovník mnoha vědeckých společností v Evropě i za mořem.

Neveliký přednáškový sál v Domě umění byl naplněn jak přáteli styků českopolských, tak přáteli turistiky, hor a přírody. Uvítán předsedou Klubu českopolského, prof. Drem Králem, začal profesor Goetel přednášeti o svém zamilovaném předmětu. O tom, jak zvláště dnes při překotném způsobu života a v době, kdy tak mnoho věcí se posuzuje s úzkoprsého hlediska materiálního, člověk má zapotřebí, aby alespoň někde na světě nalezl koutek země, kde by se oprostil od pout všedního života, který hamížnost a bláhovost lidí čím dálé nesnesitelnějším, a kde by zapomněl alespoň na čas na trampoty a starosti, a vzdálen lomozu lidských vynálezů, zápachu a špíný (a to i duševní), nadíchal se z plných plic volného čistého vzduchu, stal se sám volným a dal duši možnost vyletěti výše.

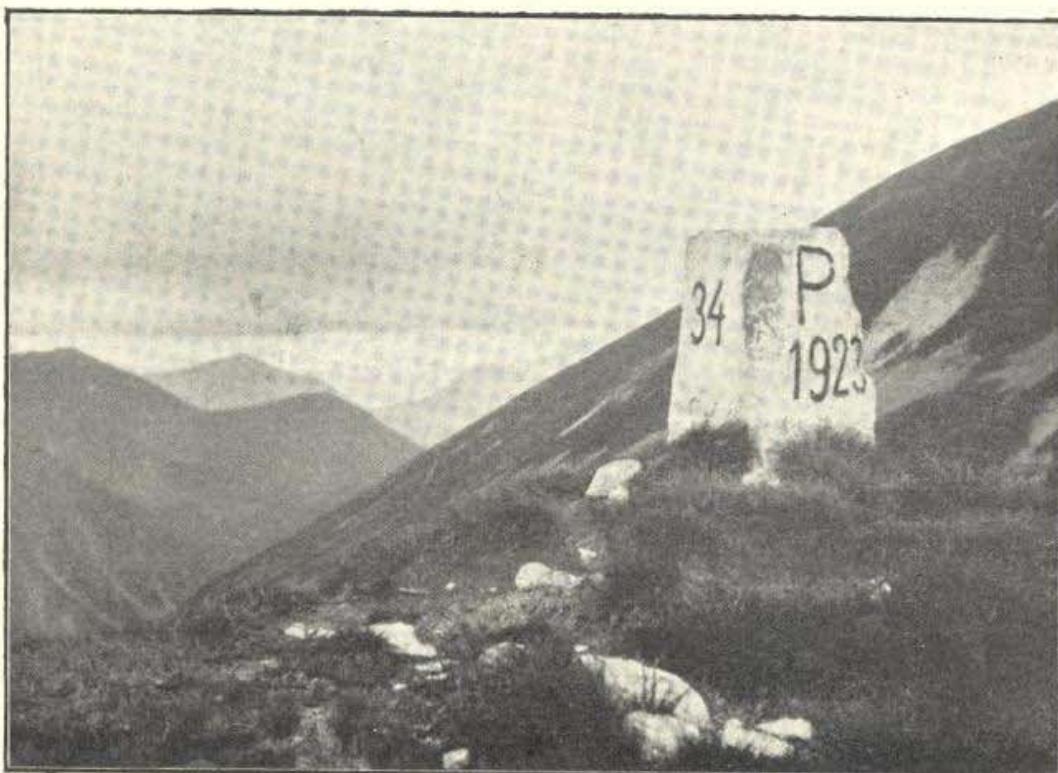
Přednáška byla provázena velikým množstvím skvělých diafotov. Nejprve uvedl prof. Goetel své posluchače do Białowieże, kde na území několika tisíc hektarů polský stát zřídil Národní park. Zámek, stojící na tomto území, kdysi majetek ruských carů, je dnes sídlem správy Parku Narodowego a zároveň turistickou útulnou. A pak prováděl prof. Goetel, slovem i obrazem, své posluchače nádhernými lesy, houštinami pralesů, které pamatuji ještě panovníky z rodu Jagielonců, a temnými, stinnými kouty tohoto starého světa, kde tlejí staleté stromy v černých túních močálů. Táž krajina a tytéž obrázky, které nám podávají líčení dávných a zašlých dob v dílech historiků, jsou zde v Białowieži pravou skutečností. Zde jako by se čas zastavil před staletími, aby byla zachována památká z oněch starých dob. Tu se pasou Zubři, prohání se parohatá zvěř a provádí své krvavé řemeslo doterný lupič vlk a mrštný rys.

Válka téměř vyhubila všechny tyto obyvatele původní, divoké přírody, avšak polský stát nelitoval velikých peněžních obětí a námahy, aby nejen zřídil obrovskou rezervaci, ale osídlil ji také nynějšími divokými obyvateli.

A pak zavedl přednášející své posluchače na hranici československo-polskou, do Pienin. Romantický, nádherný kout světa, kde studený, horský tok Dunajce vine se ostrými zákrutami mezi strmými vápencovitými útesy a vrcholy, porostlými lesem. I zde upoutaly diváky nejen snímky zajímavé zvěře, mezi niž zvláště zmínky zasluhuje sup, ale také krásné horské louky, poseté květy, a typy a malebné kroje domorodých horalů. Rovněž zde polský stát zřídil Park Narodowy a odevzdal jej národu.

A pak přišly Vysoké Tatry. Velehory jedinečné krásy, se zasněnými, tichými plesy, romantickými dolinami a nebetyčnými, strmými štíty, hřebeny a turněmi ze šedozelené tvrdé žuly. Když před našimi zraky se objevil známý pomník Chałubińského, jemuž u noh sedí bronzová postava básníka-zbojníka Krzeptowského, když můj obraz majestátního Giewontu, zadumaných hal a ponurých turní, nádherných smrků a limb v dolinách, divák rázem ocíl se daleko v těch vysokých, drahých horách. Celé toto území vysokých hor nevyrovnatelné krásy odevzdal v opatrování a pro potěchu duší svému národu muž, na kterého již pro tento jedinečný čin mohou být Poláci hrdi — hrabě Zamojski. Krásnějšího pomníku nemohl si tento aristokrat postavit, než si postavil v duších všech opravdu kulturních lidí svého národa tímto velkomyslným darem.

A když konečně se na plátně ukázala Vrata Chałubińského s hraničním kamenem, nesoucím českého lva se slovenským křížem a vedle P, znak Polsky, zakončil sympa-

Pohraniční mezník na Hladkém sedle ve Vysokých Tatrách.

Foto: F. V. Kroutil.

tický profesor za bouřlivého potlesku nadšených posluchačů: »Tento kámen zde není proto, aby nás odděloval, ale proto, aby nás pojil k vzájemné lásce a spolupráci, jak na poli politickém, tak na poli kulturním, za dosažením cílů, které Vám i nám jsou společné.«

Opravdu, je těžko po spatření a vyslechnutí všeho, co profesor Goetel nám podal, ubránit se nepříjemnému srovnávání kulturnosti a pokroku Poláků na poli ochrany přírody s činností naší, protože toto srovnávání nutně dopadne pro nás nepříznivě. Což stále nezaměňujeme kulturu s civilisací, které jsou dnes více než kdykoliv dříve ve velikém zápase proti sobě, a to právě tam, kde se jedná o zachování a ochranu neporušené, čisté přírody?

Máme Vysoké Tatry, krásné ve své divokosti a původnosti. Je to nádherný kout našeho státu, je to kousek světa, kam ještě dnes může člověk utéci alespoň na malou část roku, aby se očistil od špině a malichernosti, mezi nimiž je nucen dole vydělávat si svůj chléb vezdejší, a být pravdě blíže. Zde může žít zdravě a přirozeně jako součást veliké přírody, ke které patří, a které moderní život se svým hamžním, materialistickým a při tom přece tak malicherným pachtěním jej odcizuje. To není bolestinství. Ovšem, pochopit toho nedovedou ti, jimž komfort, zzenštílý způsob života a různé jiné »požitky« oslabily svaly do té míry, že nemají již síly, aby se mohli dostat do samého srdce hor, do jejich skalních pustin, na jejich štíty a hřebeny. A kdyby i tolik síly v sobě nabrali, pak materialismus otupil jejich duše tak, že krásy a velebnosti velehor již vnímati nedovedou.

Pochopí to však dobře ti, kterým není těžkým vzdáti se malicherných zájmů a nicotních požitků, a kteří třebas i za cenu nepohodlí, zimy a nepřízně počasí (když to ovšem nevyhnutelně musí být) dovedou být účastní oněch věčných krás velehor ského majestátu. Pro tyto je u nás ještě kousek našeho státu, ve kterém mohou žít přirozeně a nabrat nových sil ku práci. Ale na jak dlouho ještě?

Vidíme stále, jak zdola tlačí se t. zv. civilisace, ve skutečnosti hyzdění a ničení přírody, do Tater, stále víc a víc. Kdybychom byli přestali na tom, co jsme převzali z dob maďarského režimu, dost toho bylo pro ty, kterým Tatry mají být pouze stafáží, ve které by lépe vynikla bohorovnost některých lidiček. Jestliže ve výši 1350 m nad mořem stojí luxusní hotely, pak pro poměrně malou výšku Tater je to až moc, jestliže banálnost pronikla tak vysoko. Rovněž i komunikaci v horách bylo dost. Ale zde se mělo přestat. A tu se právě ukázal nedostatek pochopení na naší straně. Místo, aby se věc energicky vzala do rukou a znemožnilo se hyzdění a »civilisování« našich jediných velehor, aby zůstal zachován ve své divokosti a neporušenosti pro nás i budoucí tento úchvatný kout světa — místo toho staví se luxusní hotely a »ozdravovny« o všecko pryč. Kdyby tak bylo dost peněz, pak by »kultura« slavila své triumfy.

Především by se postavila pořádná asfaltovaná silnice, která by obepínala celé Tatry ve výši 2000 m a výše. K tomu by patřily benzínové pumpy umístěné ve vzdálenostech od sebe; pumpy by byly ovšem vkusně provedené, jako si vůbec v Tatrách potrpíme na vokus, o čemž svědčí stylovost našich staveb, které do rámce Tater vkusně zapadají. Velmi krásné a vkusné by bylo, kdyby jedna taková benzínová pumpy stála pod Bujačím vrchem nebo u Batizovského plesa nebo dokonce na Polském hřebenu. Mezi tím by se vhodně stíhaly ohromné reklamy: »Mýdlo s jelenem je nejlepší!«, »Vi san nahrazuje máslo!«, Když olej tedy Mogull!«.

Pak by přišly na řadu lanové dráhy, aby ztučněl lenoši se mohli rozhlédnout se štíty a aby jim po takovém výletě lépe chutnalo. My bychom ukázali světu, jak »lidský důmysl zvítězil nad přírodou.« V cestovních prospektech mohli bychom se pochlubit obrázkem Gerlachu nebo Lomnického štítu, zdrátovaných lanovkami, postavenými podle »nejnovějších vymožeností techniky«. A turista, vystupující přes Sedélko nad Kotlem nebo Emericzyho nářek, musil by se dobré mít na pozoru, aby na něho nekápala kolomaz s ocelového lana.

Ale žerty stranou. Neprojevujeme svou kulturu tím, jakými vymoženostmi civilisace dovedeme přírodu hyzdit, ale právě naopak tím, jak neporušenou a čistou dovedeme přírodu zachovat. Tato divoká příroda je dílem Mistra, který zde vytvořil věci dokonalé krásy, díla, s nimiž se nemohou měřit výtvory mistrů ani antických ani renaissančních, a naši povinností je tuto krásu chránit. A tato ochrana musí platit nejen v tom směru, aby Tatry nebyly hyzděny stavbami budov, silnic a lanových drah, ale musí se vztahovat na každý sebemenší předmět a každého živočicha, vždyť to vše je součástí této vznešené velehorské přírody. A květy Tater? Ani Salamoun ve své nádheře nebyl tak krásný, jak krásné jsou ony.

Byl by již opravdu nejvyšší čas, aby k rozhodování o Tatrách byli povoláni též ti, kteří Tatry opravdu milují a nevidí v nich předmět obchodování. Rozhodně neslouží zachování neporušené přírody, postaví-li se chata ve výši 2300 m a k ní nota bene

pohodlná cesta. Je sice pozdě hubovat, neboť věc je hotova, ale zde právě třeba poukázati, v jakém omylu se nachází naše oficiální turistika. Zřídí-li se pchodlné cesty a chaty v takových výšinách, pak odtamtud zmizí ticho a krása a místo nich budou tam pomorančové slupky, krabičky od sardinek a nedopalky cigaret. Turistika má vyhovávat lidé k lásce k přírodě, k odříkání se pohodlí, vytrvalosti a sile, a takto vyhovávaní lidé nebude potřebovat pohodlných cest; ti si své cesty do přírody najdou a budou se z přírody tím více těšiti. Pro ty pak, kterým příroda za tuto odříkání a nepohodlí nestojí, je nejlepší místo dole, v hotelu. Do skalních stěn a na štíty patří zdraví a silní nadšenci a je úkolem organizací sportovních a horolezeckých vychovávat ke zdraví a sile. Pak rovněž nebude třeba profanovat exponovaná místa hřebenů skobami a řetězy; ostatně kdo tudy vlastní zdatností, ani pod vedením vůdce lézti nedovede, ten tam vůbec nepatří. Láska pravého horolezce a milovníka Tater k horám musí jít i tak daleko, aby, až zestárne nebo zeslábně, dovedl si říci: »Už nemohu« a nepožadoval, aby mu hory bily »zpřístupněny« lanovkou, pohodlnými cestami a řetězy.

Dočkají se již jednou Čechoslováci zřízení Národního parku v Tatrách alespoň do té míry, jako jej mají Poláci? Jen aby do té doby nebyly Tatry civilisací již tak zamořeny, aby Národní park potom ještě vůbec mohl sloužit svému účelu — zachování pravé, neporušené, velehorské přírody.

Psáno v únoru r. 1932.

Pozn. red.: Tento před šesti lety psaný článek nebyl dosud nikde uveřejněn. Snad některá místa článku (chata na Váze atd.) pozbyla na aktuálnosti; tím více však přiblížila se dnešním dnům autorova slova o silnicích v Tatrách, o lanovce, o Národním parku a v řadě neposlední slova dr. W. Goetela o přátelství našich dvou krví spřízněných, dnes stejně ohrožených národů. V této době, kdy denní tisk a společenské revue hemží se články o jedinečném dobrodiní, kterým na příklad má být lanovka na Lomnický štít pro Vysoké Tatry, v době, kdy je zahájena ofensiva proti ochraně Vysokých Tater nejenom u nás, ale i u našich polských sousedů, s radostí si přečteme článek našeho člena, neústupného zastánce neporušené horské přírody. Své názory a přesvědčení doprovádí pádnými důvody. V mnohem, ne-li ve všem, s ním souhlasíme.

TATRANSKÁ KRONIKA

POPISY NOVÝCH VÝSTUPŮ.

KOZIA STRÁŽ J Z. stěnou (ze Zlomisk). J. Pierzchalanka, K. a W. Dobrucki
17. VII. 1936. — Viz č. 656 A, Prův. Kr.-Gel. (díl IV. str. 141).

Nevysoký, do Zlomisk vysunutý vrchol Kozi stráže spadá nad L'adové pleso krásnou jihozáp. (jihozápad.) stěnou. Nemá jiných stěn a je snadno dostupný po povlovném sev.-záp. a jihových. úbočí.

Od nejvyššího výběžku kamení do stěny hranou žlábku 50 m vzhůru k převisu. Přes převis přímo vzhůru. Strmým zářezem (vpr. jej ohraňuje plotnová stěnka) 12 m pod další převis (nejtěžší místo). Přes něj, 5 m dále zářezem, pak skalní lištou a lavičkou 3 m dopr. a vzhůru na travnaté stupně. Po těchto šikmo dopr. do roklinky (velká jeskyňa) a touto ke karakteristickým červeným skvrnám. Aniž bychom došli až k nim, traversujeme pod převislými skalami 5 m dol. na skalní stupně, těmito vystoupíme šikmo dopr. do širokého plotnového zářezu a zářezem nahoru do roklinky. Roklinkou 5 m vzhůru. Potom dopr. do strmé štítové stěny. Touto vzhůru (cestou přes malý převis) k volnému a odštípnutému bloku ve stěně, viditelnému již z roklinky. Dále dol. mezi oním blokem a stěnou, pak dopr. na hřeben a hřebenem na vrchol (1½ hod.). Ve velmi těžké.

Další dva výstupy jsou sice staršího data, avšak dosud nebyly podrobně popsány v průvodci Kr.-Gel. (III. a IV. díl).

KAČÍ STÍT SV. stěnou, pravou polovinou (z Kačí doliny). J. Gnojek a S. Motyka 23. VII. 1930. — Viz č. 724, Prův. Kr.-Gel. (díl III., str. 97 a 98).

Nástup je u ústí komínu, který se vrývá do prostředku stěny. Jeho dno je vyplněno sněhem. Nejprve jeho 1. stěnou asi 20 m, pak 1. žebrem na plošinu, která je v polovině výšky prvního výšvihu komínu. Z plošiny dol. do 10metrového, strmého a nahoře pře-

vislého žlábku. Nejprve l. stranou žlábku k převisu a vzpírání na plotnu; odtud v prodloužení žlábku vzhůru na výhodný stupeň. Z něho tunelem dol. vzhůru směrem ke komínu na stupeň za odštípnutými skalisky. Odtud šikmo dopr. vzhůru a po lávce na plošinu, utvořenou ze zaklíněných bloků uvnitř komínu. Komínem až pod převis, který obcházíme zázezem vl. Z konce zázezu dol. na výhodný stupeň. Nyní vzhůru po strmé plotně až do žlábku, který je l. větví komína. Žlábkem vzhůru do místa, odkud nahoru vidíme karakteristický převislý skalní hrot. Zde dopr. po lávce, zavalené velkými balvany a dále trhlinami šikmo dopr. vzhůru na sedélko v žebre, vyčnívajícím zde ze stěny. Ze sedélka vzhůru k jeskyňce a dále vzhůru pod kolmé stěnky. Následuje travers po plotnách dopr. až k obrovskému bloku, od něhož přes převis vzhůru na velmi strmou plotnu (velmi těžké) a dále na stupeň. Ze stupně několik m vzhůru po plotně a dále šikmo dopr. po trsech trávy na další stupeň. Odtud vzhůru na sufovou lávku, po ní šikmo dopr. až na její konec, pak žlábkem a dále šikmo dopr. na vrchol (3 hod.). Castečně v elmi těžké. * * *

Hořejší popis byl po prvé uveřejněn v polském díle: »Skalne drogi w Tatrach Wysokich« (Varšava, 1938), o něž se zmíňujeme na jiném místě. Porovnáme-li jej s popisem výstupu W. Birkenmajera a S. Wróbel-Grońského z 22. VII. 1930 levou polovinou téže stěny (č. 723, prův. Kr.-Gel.), vidíme, že nezmíňuje se ani o dvou polovinách sev.-vých. stěny, ani o kulise, jež stěnu rozděluje. Popis začíná slovy: »Nástup je u ústí komínu, který se vrývá do prostředku stěny«. Je prostředek sev.-vých. stěny méně prostředek pravé poloviny, takže levá polovina, obrácená k rokli Nižného Kačího sedla, není k sev.-vých. stěně počítána, či je jím méně prostředek celé stěny, tedy pravé i levé poloviny? Kde je pak kulisa dělící stěnu a výstup č. 723?

Chceme-li podrobně popsat výstup, musíme předem několika rádky popsat stěnu (pilíř, žebro atd.), kterou výstup vede. Třeba se zmíniti o tvaru stěny, o jejím sklonu a řezbě, o karakteristických komínech, lávkách, pásech atd., které stěnou probíhají — zkrátka udati všechno, aby si čtenář mohl rádně stěnu představiti. Vždyť ke každému popisu nemůžeme připojiti náčrt nebo fotografii. Horolezec, jenž se bude řídit našim popisem, nebude pak hledati naši stěnu někde jinde než jsme ji my viděli.

Za popisem stěny má následovat krátká zmínka o celkovém směru výstupu ve stěně. Neztrácejme se hned s počátku v detailech, nýbrž udejme, kudy vede ve stěně náš výstup, kterými pro stěnu karakteristickými a nápadnými skalními formacemi (komíny, lávkami atd.) prochází a kam ústí. Nezapomeňme se zmíniti o starších výstupech stěnou a uvést, kde se náš nový výstup s nimi setkává, kde je kříží a jak daleko vede stejně jako ony.

Teprve po popisu stěny a po údajích o směru našeho výstupu přikročíme k vlastnímu podrobnému popisu. Největší péci věnujme nástupu do stěny. Nalézti správný nástup do stěny, toh často polovina vítězství. Nic tak nedepřimuji jako marné hledání nějakého pětimetrového mělkého žlábku, v němž výstup začíná, ve stěně, jež základna měří sto metrů či ještě více. Nikdy nepišme, že nástup je označen kamenným mužíkem či panákem, neboť sebemenší náraz větru nebo pád kamení se stěny srovna se zemí takové označení a marně je budeme hledati.

Kdyby všichni takto rádně popisovali své pravovýstupy, neměli bychom v průvodcích řadu výstupu, o nichž se ani pořádně neví, kudy vedou a které v terénu nikdy nenajdeme. Poznali bychom, že často dva výstupy, popsané jako různé, jsou ve skutečnosti jedním a týmž výstupem nebo se jen nepatrně od sebe liší (na pl. č. 279 a č. 280, č. 534 a č. 357, č. 395 a druhá část č. 394 »Skalnych drog« atd.).

BRADOVICA S. pilířem (z Velké Studené doliny). S. Motyka a J. Sawicki, 29. IX. 1932. — Viz č. 839, Prův. Kr.-Gel. a Věstník KAČS, ročník V.

Vpr. od žlebu, kterým vede výstup č. 838, vydeme po travnatém a sufovém pásu na výšpu a z této pr. hranou pilíře vzhůru a dol. na plotnu. Odtud vzhůru pr. hranou pod třímetrovou, převislou stěnkou, kterou obcházíme vpr. Dále dopr. na karakteristický výčnívající blok a pak dol. vzhůru směrem k rozeklaným věžičkám, na pohodlnou sufovou plošinu (pod červenými skvrnami). Po pr. straně oněch věžiček žlábkem vzhůru pod plotnovou stěnkou, pak dol. a přes převislé stupně dále pr. hranou pilíře na sufovou plošinku. Nyní zamíříme ke dvěma věžičkám v pilíři, oddeleným úzkým sedélkem a dále po jejich pr. straně po plotnových stupních do vhloubení. Odtud traversem dopr., pak vzhůru a dol. na jednu ze zmíněných věžiček. Z ní již snáze po stupňovité hraně pilíře na sufově plošinu pod štítnou stěnou (viz č. 838 a 840 B).

Zde poněkud vl. od plotnového a strmého pilíře karakteristickým nepravidelným komínem a pak hřebíkem kousek dol. na SV. vrchol (3 hod.). V elmi těžké.

Pozn.: Iz tohoto popisu nevidíme, v jakém poměru je »karakteristický nepravidelný komín« štítnové stěny a »strmá a mělká trhlina«, kterou končí výstup č. 838. Zdá se, že komín je vpr. od trhliny.

FVK

Kriváň vých. a sev.-vých. hřebenem ze Spáry, první zimní výstup 18. IV. 1938.

Nocleh ve stanu na Želeném plese pod Krivánem. Odchod ze stanu 6.16. Pro mlhu dlouho hledána Spára, které dosaženo 7.03. Výstup ze Spáry začal 7.14. Čtyřicetimetrový úskok v poslední části vých. hřebene překonán těsně při hraně, 10 m stěny přešlo se za použití jistící skoby. Stěnka byla pokryta sypkým čerstvým sněhem. Bodu, kde se spojuje vých. hřeben se severozáp., dosaženo 9.15. Dále severových. hřebenem, jako šli po prvně v zimě Poláci Z. Korosadowicz a W. Stachnik 11. a 12. IV. 1937 při výstupu sev. stě-

nou Kriváně z Neicerky, až k místu, kde tiště bivakovali, pod vrcholovou pyramidu 10.15. (Ve »Věstníků čsl. alpitů« IV., str. 96 omylem uveden bivak na sev. západní hřebenu: je to hřeben sev. vých.) Další část, zejména oba komíny, byla silně zaledněna a skýtala největší těžkosti z celé tury. Vrcholu dosaženo 12.03. Po celou dobu výstupu, který trval ze Spáry necelých 5 hodin, sněžilo a vanul prudký západní vítr. Čerstvý sníh, kterého bylo místy až 15 cm, ztěžoval značně výstup.

Sestup normální cestou a kuloárem, vyúsťujícím pod barierou Zeleného plesa, až do stanu 50 min.

A. Veverka, V. Skuherský

KLUBOVNÍ ZPRÁVY

Valná hromada Klubu československých alpitů konala se ve čtvrtek 24. března 1938 o 19. hod. večer v klubovní místnosti Praha II., Vodičkova 34. Schůzí zahájil předseda KČsA R. Pilát připomínkou národního smutku nad smrtí Presidenta-Osvoboditele T. G. Masaryka a vzpomínkou na zemřelé členy Klubu Alfonse Frantu, Josefa Jínu, Jindřicha Kopřivu, Karla Suchomela, Václava Tilleho a Františka Vězeňského. Protokol minulé valné hromady a zpráva o činnosti Klubu v uplynulém roce byly schváleny. Ze zprávy jednatelské vyjímáme zde hlavní data o stavu členstva: Klub má celkem 605 členů, a to v Praze 413, v Brně 108, v Plzni 46 a v Hradci Králové 38. V uplynulém roce přijal Klub na subvencích a darech celkem 8.763.40 Kč, z čehož zejména všechny věci zahraniční (Kč 2.500), dar Zemské Banky (Kč 300), dar fy. Křížík-Chaudoir (Kč 250) a dary nejmenovaných příznivců, jimž všem všechny děkujeme. — Podle pokladní zprávy bylo v uplynulém roce přijato na členských příspěvcích Kč 4.758.50, na subvencích a darech Kč 8.763.40, na výnosu z cenných papírů Kč 1.534.35, za inserci ve Věstníku Kč 3.393,—, na předplatném za Věstník Kč 590.80, celkem s ostatními příjmy Kč 20.084.75. Naproti tomu výdaje za min. rok činily celkem Kč 23.056.30, a to na tisk Věstníku Kč 14.469.30, na záloze na tisk pro rok 1938 Kč 2.962.80, na příspěvcích Mezinárodní unie Kč 830,—, na předplatném za časopisy Kč 436.80, za členské příspěvky a ostatní povinnosti ve vztahu ke Svazu lyžařů Kč 800.50, za výrobu odznaků, za tiskopisy, poštovné a ostatní výlohy celkem Kč 3.356.90. Stav pokladny k poslednímu prosinci 1937 Kč 1.007.80, stav účtu u poštovní spořitelny Kč 613.90, krom toho v cenných papírech Kč 26.000.— nom. hodnoty a Kč 464.80 na vklad. knižce Městské spořitelny pražské. Tato pokladní zpráva byla revisory schválena.

Odstupujícímu výboru bylo uděleno absolutorium a novou volbou zvoleni: za předsedu Klubu čsl. alpitů Rudolf Pilát, ředitel Živnostenské banky v. v., Praha XII., Barthousova 31 za místopředsedy na místo odstupujícího Čeňka Hevera Josef Janeba, likvidátor Živnobanky, Praha XII., Šumavská 8, a dr. Bohumil Schütz, advokát, Brno, Česká 15, za jednatele dr. Karel Kuchař, Praha II., Albertov 6, za pokladníka Ladislav Škvor, úředník Anglo-Pragobanky, Praha XIV., Svatoslavova 3, za členy výboru: škpt. Vojtěch Eichler, Alexander Fleischer, Ing. Ferdinand Gottmann, František Gryner, dr. Bedřich Güttig, Čeněk Hevera, Josef Jaňour, Miroslav Jedlička, Otto Jelinek, Čeněk Klír, dr. Karel Kučera, Ing. František Laibl, dr. Vladimír Ort, dr. Jiří Pořízek, Antonín Schier, Ing. Jaroslav Šanda, za náhradníky: Rudolf Bauše a Jan Řihánek. Za revisory účtů zvoleni Theodor Frenzl a Jaroslav Honzů.

V uplynulém roce konáno 41 schůzí členských, z toho 21 s promítáním filmů nebo přednáškami. Publikační činnost týkala se především Věstníku Klubu čsl. alpitů (120 stran), tištěného průměrně v 1000 výtiscích. Horolezecký průvodce Kroutil-Gellnerův bude dokončen pravděpodobně tohoto roku. K propagaci účelům vydal Klub propagační plakát, dále serii 8 pohlednic a v tisku ještě příručka předsedy R. Piláta: Cvičné skály a horolezeckví v Československu. — Členský příspěvek byl stanoven ve stejně výši jako roku předešlého. Po návrhu předsedy Klubu čsl. alpitů zvolen byl jednomyslně čestným členem pan Ing. Piero Ghiglione z Turina, dosavadní dopisující člen Klubu čsl. alpitů. Volných návrhů nebylo.

Ing. Piero Ghiglione, člen Club Alpino Academico Italiano, Torino, začal svoji alpistickou dráhu nejen jako horolezec, ale i jako znamenitý lyžař a lyžařský závodník. Zúčastnil se lyžařských závodů mezinárodních v Chamoix, v Americe a v Pyrenejích, kde se všude sešel s našimi československými závodníky a s jejich vůdcem architektem Jarolímekem, se kterým se osobně zná. Setkal jsem se s ním v Chamoix a uzavřel jsem s ním přátelství v Pyrenejích na horolezecké výpravě francouzského alpského klubu za vedení našeho čestného člena Dr. Arlauda. V roce 1934 podnikl jsem s ním výpravu do bulharských hor a pak do Tater, do Prachovských skal a na Hruboskalsko, kde nás doprovázel náš náčelník p. inž. Gottmann, Dr. Hodža a řed. Kučera z Košic. Ing. Ghiglione napsal o našich Tatrách a o naší horolezecké škole v Českém ráji řadu velmi zajímavých článků jako dopisovatel

Gazeta di Popolo v Turině a pak v orgánu Rivista Mensile C. A. I. Loňského roku podnikl jsem s ním výpravu do hor na Korsice.

Ing. Ghiglione jest alpistou mezinárodního jména. Byl na švýcarské výpravě do Himalají, kde provedl výstup na Queen Mary a na Golden Thron, dále se zúčastnil výpravy do jihoamerických And, do Laponska, do hor ve střední Africe na Kilimandžaro a Kibo. Poslední jeho výprava platila jihoafrické Unii. Ve své italské vlasti podnikl smělé výstupy v celé oblasti skupiny Mont Blancu, Walliských Alp, Gran Paradiso, Kottických a meridionálních Alp, jakož i v Dolomitech. Pro jeho zásluhy o probadání alpistických problémů mezinárodního významu a pro jeho zásluhy o propagaci československého horolezectví byl Ing. P. Ghiglione jmenován valnou hromadou Klubu Alpistů Českosl. čestným členem. Pilát

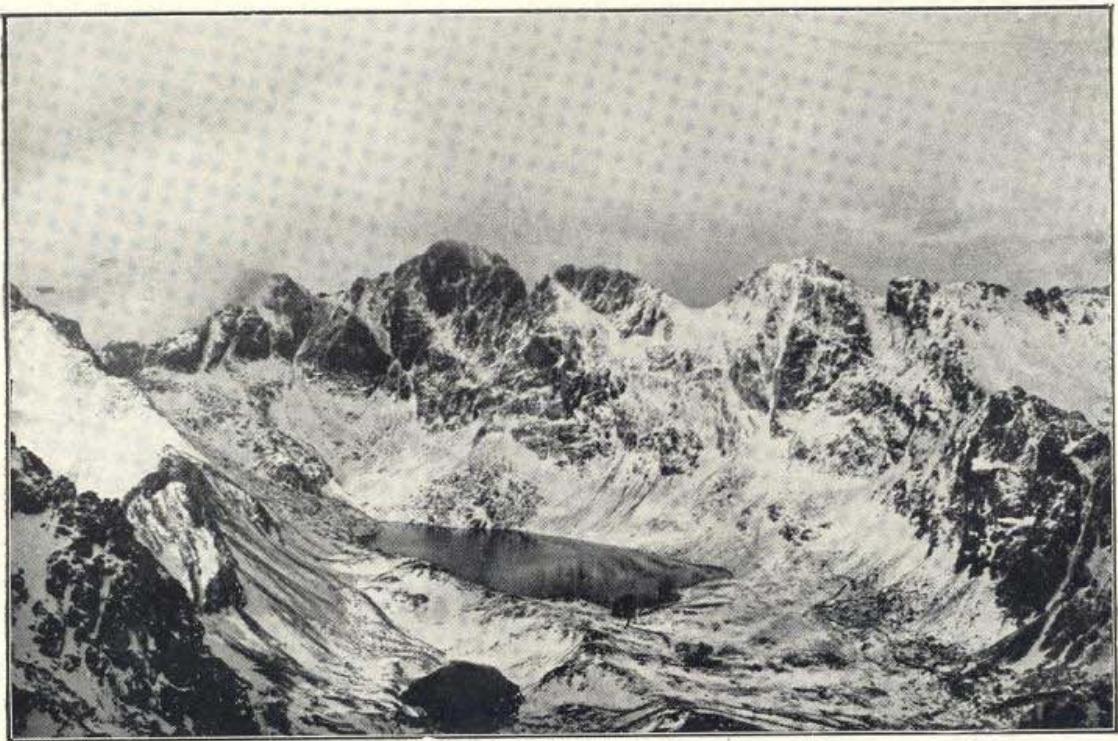
Na valné hromadě brněské odbočky KČsA dne 10. února 1938 byl zvolen nový výbor, který se pak na ustavující své schůzi ustavil takto: předseda: Dr. Bohuš Schütz, Brno, Joštova 2; místopředseda: Ing. Bohumil Ryšánek, Brno, Na pískách 4; jednatel: Dr. Jan Gellner, Brno, Dvořákova 10; náčelník: Vladimír Sadilek, Brno-Kr. Pole, Velešlavínova 4; zapisovatel: Jan Kořinský, Brno, Chorvatská 21; pokladník: František Černava, Brno, Sadová 52; členové výboru: Ing. Antonín Bubeník, Dr. František Kroutil, Karel Panzner, Vladimír Procházka, Dr. Libor Putna (všichni Brno) a Jan Macháček (Olomouc); náhradníci: František Horníček, Karel Kürti, Vladimír Pavlík; revisori účtů: Ing. Karel Pětník a Josef Zeman.

III. valná schůze odbočky KAČS Plzeň konala se 30. března 1938 za četné účasti členstva. Schůzí předsedal a zahájil předseda odbočky Lang, který ve svém zahajovacím projevu uvítal přítomné. Krátce se zmínil o činnosti členstva i funkcionářů v uplynulém období.

Náčelník Malcher podal přesnou zprávu o horolezecké činnosti členstva jak na cvičných skalách, tak ve velehorách. Účast na cvičeních byla velmi pěkná a pravidelná. Konáno bylo přes 30 cvičení za celkové účasti 300 účastníků. Členové vykonali mnoho výstupů ve velehorách. Jednatel Faustus podal zprávu jednatelskou. Členstvo se scházelo pravidelně na schůzích a na přátelských besedách každou sobotu. Pokladník vykázal zvětšení jméni o Kč 300.—. Aklamací zvolen následující nový výbor: Předseda: N. Lang, pokladník Plzeňské banky, Plzeň, místopředseda: PhMr. N. Hauba, lékárník, Plzeň, Majerova 20, jednatel: Faustus Jiří, knihkupec, Plzeň, Fodermayerova 15, pokladník: Kraus Jiří, účetní, Plzeň, Hradišťská 10, zapisovatelka: Janotová Anna, Plzeň, Bělohorská 6. Členi výboru bez funkce: Malcher E., Plzeň Přeštická, Herian Fr., Plzeň, Sedláčková. Náhradníci: Kraus Frant., techn. úředník, Plzeň, Bendova 19, Janotová Anna. Revisor účtů: prof. Melíšek Josef, Plzeň, Pobřežní 2, MrPh. Pruner Frant., Plzeň, Zábělská 29. — Náčelník: Faustus Jiří, jeho zástupce: Kubíšta Miloš, Plzeň, U Světové pomoci 13, zároveň správce náradí. Delegát do ústředí Herian Frant.

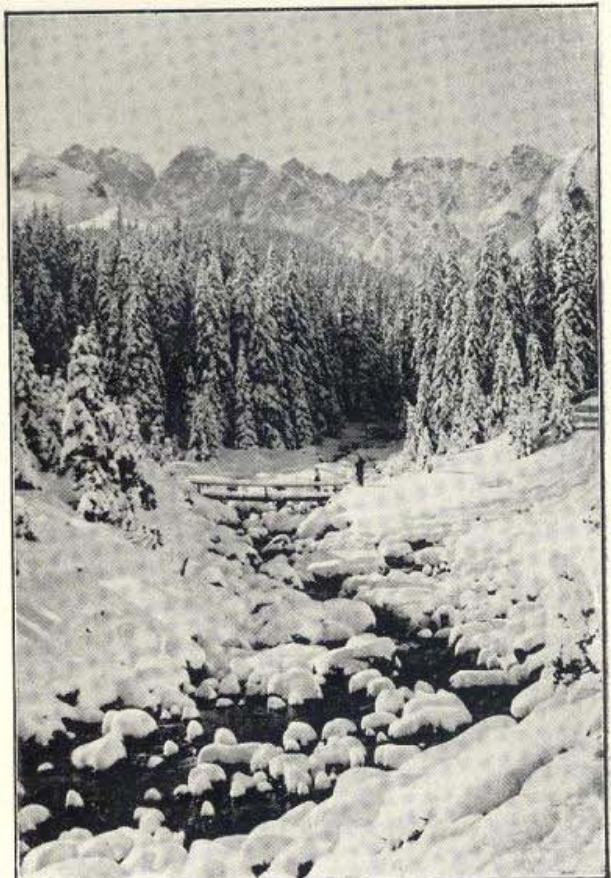
Klub alpistů československých, odbočka v Hradci Králové konala 2. dubna III. valnou hromadu v hotelu »Paříž« v Hradci Králové. Za Český Ski klub v Hradci Králové byl přítomen prok. Karel Šimek, za Lyžaře KČST, odbor v Hradci Králové nám. ředitel Adolf Mayer. Valnou hromadu zahájil předseda škpt. Eichler, který se zároveň rozloučil s Hradcem Králové, ježto byl služebně přemístěn. Ze zprávy náčelnické, kterou přednesl tov. Josef Pilnáček ml., uvádíme: v předešlém roce konala odbočka celkem 18 zájezdů

do skal, a to: Prachovských skal, Hrubou skálu, Příhrazy atd., kde se konala horolezecká cvičení za vedení cvičitelů Pilnáčka a dr. Meluzína. Mimo tu to činnost podniklo několik členů zájezdy do velehor a to do Vys. Tater a Alp. V příští sezóně budou se konati opětne zájezdy do Prachovských skal, na Hrubou skálu atd. V letošní sezóně se připravuje zájezd do Julských Alp v Jugoslavii a do Vysokých Tater. Pravidelné členské schůze budou se konati každou třetí středu v měsíci ve spolkové místnosti hotelu »Paříž«. Schůz-

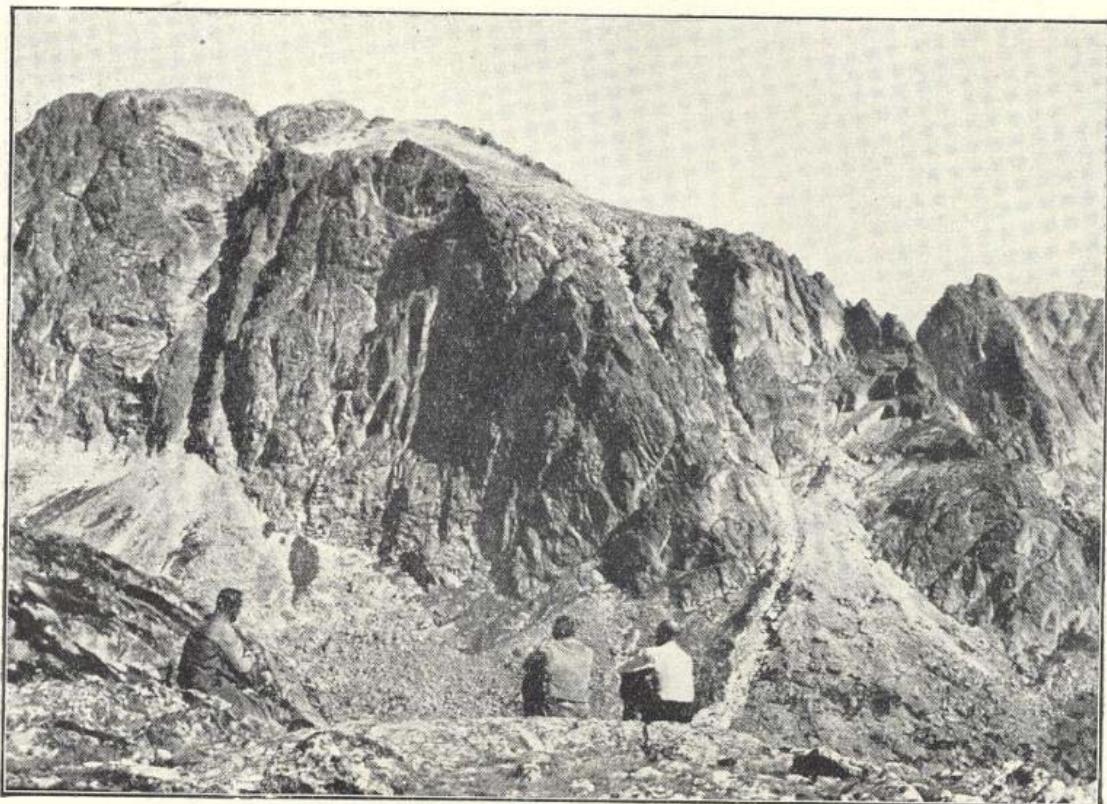
Vysoké Tatry:

Pohled z Patrce na Hincova plesa a Mengušovské
štítu na jaře.
Foto: J. Bezrouk.

Vysoké Tatry:

Zima v Javorové dolině, vzadu Javorové věže.
Foto: J. Bezrouk.

Vysoké Tatry:
Jihozápadní stěna Javorového štítu
ve Velké Studené dolině.
Foto: J. Bezrouk.

Vysoké Tatry:
Nad Mořským okem.
Foto: F. V. Kroutil.

ky zájemců na nedělní zájezdy budou se konat každou středu rovněž v »Paříži«, kde podá patřičné informace náčelník klubu o připravovaném zájezdu. Na nové období byli zvoleni: předsedou primář MUDr. Břet. Janoušek, odbor. lékař, místopředsedou JUDr. Josef Meluzín, rada pol. správy, náčelníkem továrník Josef P. Z. Pilnáček, pokladníkem Josef Kašpar, jednatellem Jaroslav Skalický, členy výboru: sl. Čižková, Jaroslav Hrdý, Jan Kyncl (za Pardubice), Jan Pecka a Jaroslav Šádek, rev. úctu: Ducháč a Josef Šrámek.

Letnice na Hrubé skále u Turnova.

O Svatodušních svátcích, t. j. ve dnech 5. a 6. června, konáme společný zájezd na Hrubou skálu u Turnova. Zveme k účasti zejména kamarády cvičitele a aktivní příslušníky klubu i z jiných odboček a míst, a to proto, že vedle vlastního účelu zájezdu, hodláme projednat na společné poradě některé otázky, týkající se podmínek a programu naší horolezecké činnosti. Je třeba, aby účastníci poslali

nejpozději do čtvrtka dne 26. května t. r. písemné přihlášky, s datem příjezdu, na adresu KČS, Praha II, Albertov 6, protože bude nutno zajistit předem v lázních Sedmihorky ubytování a stravování. Sraz podle možnosti již v sobotu dne 4. června večer. Účastníky terénu neznalé upozorňujeme, že je třeba vzít s sebou lezecky, protože v okovaných botách nelze lézt. Dále je třeba vzít s sebou podle možnosti vlastní lana.

Cvičitelský sbor

Program lezeckých cvičení odbočky KČSA v Plzni 1938. 22. května: Kamýk u Švihova, 29. května: Velká Skála na Radyni, 5., 6., 7. června: Bořeň u Bíliny, 12. června: Velká Skála na Radyni, 19. června: Dubová stěna na Radyni, 26. června: Velká Skála na Radyni, 29. června: Ostrá Hůrka u St. Plzence. Železniční stanice na skály radyňské: St. Plzenec, Kamýk: Švihov, Bořeň: Liběšice n. Bíl. nebo Bílina-Kyselka. Změny ve cvičebním programu jsou vyhrazeny. Mimoplzeňští účastníci hlásí účast aspoň týden předem jednateli J. Faustusovi, Plzeň, Fodermayerova 15.

Hrobku zakladatele našeho Klubu generála MUDr. Jaromíra Pečírky navštívila delegace výboru Klubu, aby vzpomenula pátého výročí odchodu tohoto nadšeného milovníka hor, o nichž dovedl tak krásně vyprávět.

Ve vzpomínkách na tohoto ryzího, ušlechtilého člověka, které vyprávěl kamarád Honzů, prošli jsme zámeckým parkem pana Nolče ve Všenorech a vystoupili na zalesněné návrší, na němž je kaple a pod ní hrobka s kamennými sarkofagy členů rodiny Nolčovy a Pečírkovy. Záclonou břečtanu, zastiňující vchod do hrobky, vstoupili jsme do zešeřeného nitra hrobky. Ani příslušníci rodiny nezapomínají na svého ušlechtilého člena a jeho manželku. U sarkofagu bylo plno květů.

Postáli jsme pohnuti ve vzpomínkách u schránky, v niž odpočívá náš první předseda a zakladatel Klubu. Kamarád Frenzl položil k sarkofagu kytičku protěže. Pozdrav s modravých výšin, které zesnulý tak miloval.

Oslepeni jiskřivým, rozzářeným dnem, plného slunce, vůně a zpěvu ptactva, vyšli jsme z krypty a prohlédli si kapli zdobenou nástěnnými kresbami Ad. Liebschera. Prostý, vkusný, sluncem prozářený stánek boží.

Naše nitro zahalené smutkem naplnila neskonala vděčnost za to, že můžeme žít život člověka se všemi jeho radostmi i strastmi. Viděte, milí kamarádi.

A Fleischer

Legitimace pro výhody v chatách francouzského, italského a švýcarského klubu jest možno i letos získati za 5.60 šv. fr. Klub čsl. alpitů objedná je těm členům, kteří je objednají u jednatelce spolu s poukazem Kč 37.50 a údajem, jakého z jmenovaných klubů legitimaci si přejí.

Dr. Karel Kučera:

LETNÍ FOTOGRAFIE V HORÁCH

Letní horské snímky můžeme zhruba rozdělit do následujících skupin: 1. snímky horských krajin, které odpovídají ponejvíce pohledním listkům, 2. detailní snímky přírodní, 3. genrové obrázky z hor, 4. snímky z vlastního lezení.

Co vyžadujeme od snímků horských krajin? Musí být obrazově dobře řešeny, to znamená, aby bylo při jejich zhotovení dbáno všech pravidel estetiky fotografie, platné pro normální fotografii krajinářskou. Volba vhodného popředí, vhodného osvětlení, dobré útvary mraků nebo mlh mohou velmi mnoho přispěti k hodnotě obrazu. O kompozici takovýchto krajinářských obrazů bylo již vydáno dosti příruček a dosti napsáno i jinde a jejich zhotovení není vázáno na kvalifikaci horolezce, nýbrž může je vyrobit každý fotograf, který se dostane po cestách i stezkách do vyšších míst v horách. Lezcům, kteří se pohybují již mimo cesty, otevírají se další možnosti zachytiti pohledy

z míst, kam se normální turista-fotograf nedostane. Právě na těchto místech může horolezec zhotovit nejpůsobivější obrázky, poněvadž si může najít individuálnější popředí než obvyklé ploty, ukazovatele cest, stromečky a keře.

My lezci máme při fotografování krajin ještě další povinnost, a sice svými obrázky sloužit též sobě. Máme svými obrázky umožnit orientaci ve skále. Podle fotografických snímků zhotovují se nejlépe nákresy lezeckých výstupů. Pro tyto nákresy pro původce a pro odborné články v časopisech hodí se nejlépe snímky bez jakéhokoliv popředí a tvrdě vykopírované. Již při jejich stisknutí musíme dbát na to, aby jednotlivosti ve skále byly pokud možno výrazné. Proto fotograujeme pouze za slunce, dbáme, aby skála byla ozáfena sluncem ze šíkma, a hodně cloníme, abychom i sebe menší chyby v zaostření vyrovnaní. Pro oba tyto druhy snímků hodí se lépe aparáty větších formátů s delší ohniskovou vzdáleností, poněvadž lépe zobrazují vzdálené vrcholky a u snímků pro lezecké průvodce vykreslí lépe podrobnosti skal.

Detailní snímky přírodní a genrové horské obrázky mají něco společného, a sice vzdálenost fotografovaného objektu, to jest délka 8—10 metrů od aparátu. Není rovněž rozdílu mezi volbou aparátu, volbou negativního materiálu, jsou ovšem podstatné rozdíly ve způsobu brání snímků.

U drobných snímků přírodních jde zpravidla o objekty nepohyblivé, na které si můžeme pečlivě zostřit, dále můžeme vyčkat na vhodné osvětlení a důkladně rozvážit expoziční dobu. Jest s podivem, že máme u nás takovýchto snímků přírodních málo. Horské rostliny, výchozy vrstev hornin, tající laviny, stopy morén, ohlazené balvany od roztálých ledovců, vše se u nás vyskytuje, lze ovšem říci, že bude nutno upozornit fotografy-horolezce, aby si takovýchto drobností všímali a hleděli je zachytiti nejdříve očima. To předpokládá větší předběžné vzdělání geologické a botanické. Snímky zvířat — ovšem divokých — patřily by též do této skupiny, ale vzhledem k technice snímků dlužno je zafadit spíše do skupiny následující.

Do skupiny genrových snímků zahrnujeme většinu snímků, kde fotograujeme karády před chatou, odpočinky na vrcholu, zasněné pohledy do dálky, přípravu jídla atd. Aby tyto snímky působily, nutno je bráti tak, aby osoby, jež se na nich vyskytuji, pro tento snímek nehrály, nýbrž vystupovali naprostě přirozeně. Z toho důvodu je nejlépe dělat snímky momentní a tím způsobem, aby fotografovaná osoba neměla tušení o budoucím snímkpu. Zde nemáme dlouhý čas na volbu stanoviště, nýbrž musíme pracovati rychle a míti postřeh pro okamžitou vhodnou situaci. Aparát s malou ohniskovou dálkou, který vykreslí ostře předměty velmi blízké a zároveň i vzdálenější, vyhoví nejlépe. Velmi důležitý je zde dobrý hledáček, ku příkladu Newtonův nebo zařízení komor zrcadlových. Tady je rozdíl od snímků čistě přírodních, poněvadž není čas ani chuf na pečlivé zaostření na matné desce ani nálada na práci se stativem.

Vlastní snímky lezecké — mělo by jich být více. Právě z lezeckých tur je záhadno zhotoviti snímky, poněvadž ty ukazují mnohem lépe než vypravování, co bylo vykonáno. Při těchto snímcích nemáme velké možnosti volby stanoviště — jen co lano dovolí — máme zároveň ještě mnoho úkolů jiných, důležitějších než fotografování. Hledíme ovšem fotografovat při lezení pokud možno vše, co se dá a snažíme se zachytiti celý výstup tak, aby obrázky, seřaděny za sebou, daly skutečnou zprávu o tuře. K tomu hodí se aparáty malé, které možno dobře nositi zavěšeny na řeminku kolem krku a zasunuty v kapsce nebo pod kabátem, pokud možno s filmem pro více obrázků bez jeho vyměňování.

Při lezecké partii první má zpravidla malou možnost brání snímků, proto je vhodnější, fotografuje-li ten, kdo leze druhý. Jsou-li na laně lezci tři, je nejlépe fotografuje-li poslední. Prostřední má sice možnost fotografovat na obě strany, což je výhodné zejména při traversech, ale má opět dosti práce s jištěním prvního i třetího, že je lépe, svěří-li se zhotovení obrazové reportáže o výpravě třetímu. Zde rady o výběru motivů jsou nesnadné, poněvadž jsme omezeni lanem na určitou cestu, rovněž jsme vázáni na osvětlení, jaké je, a to nebývá vždy nejlepší, dále jsme omezeni ve výběru pozadí. Jest však možno dbát aspoň na některé náležitosti:

hledme, abychom zachytili lezce zároveň s jeho okolím, nikoliv pouze jeho samotného;

hledme fotografovat z místa, které je ve stejně výši s lezcem, nebo ještě docela nad ním;

hledme, abychom nepracovali s přístrojem, nakloněným šíkmo vzhůru na stěnu, poněvadž tak zkreslí se úplně pravý sklon stěny;

hledme, aby lezec na snímků byl proti nebi, nikoliv proti stěně. Negativní materiál není tak citlivý jako lidské oko a na snímků, zvláště při horším osvětlení, změní se lezec na stěně ve skvrnu, velmi málo se lišíci od skály.

Dejme při fotografování pozor na lano, které jde od fotografovaných k nám. Může

nám zlepšiti, ale též zhoršiti lezeckou hodnotu snímku; druhý případ nastane téměř vždy, zachytí-li se chyba v technickém zacházení s lanem.

Dobré obrázky lezecké jsou obyčejně fotoveny při partiích, které nejsou příliš obtížné. Při těchto možno si někdy najít též vhodnější stanoviště, což není možno při partiích těžkých, kde jsme odkázáni na »povinné« stupny a chyty. Ovšem dobrý lezecký snímek stojí za to, abyhom se pro něj trochu namáhal. Je-li místo pro snímek nebezpečné — t. j. exponované — zatlučeme si pro to fotografování hák, zavěsíme karabinu a posadíme se do smyčky. Můžeme se potom vykláněti ze stěny bez nebezpečí pro sebe i své druhy. Již zmíněné upevnění aparátu je zejména pro jeho majitele velmi důležité, poněvadž, není-li při podobných případech připevněn a vyklouzne-li z ruky, může se s aparátem jeho majitel rozloučit navždy.

Mezinárodní výstava horských fotografií, obrazů a map v Praze 1938

Při přiležitosti Mezinárodního sjezdu turistického a alpistického bude r. 1938 v Praze uspořádána výstava horských fotografií, obrazů a map.

Směrnice:

1. Výstavu může obeslati každý člen kteréhokoli spolku nebo organizace, jež jest členem Mezinárodní Unie Alpistických asociací;

2. na obrazech a fotografiích mohou být znázorněny: horské krajinné scenerie a celkové či detailní, stavby, typy obyvatelstva, kroje, fauna, flora atd. v bezvadných záběrech a technickém provedení;

3. každý účastník může zaslati libovolný počet exponátů (pro horské obrazy originály na podkladě předchozí úmluvy s výstavním výborem);

4. o přijetí zaslanych exponátů nebo o výběru rozhodne výstavní výbor na základě dobrozdání znalců;

5. vystavením obrazů, fotografií a map nevznikají vystavovatelům žádné výlohy. Platí pouze obnos Kč 12.— za zápis každého obrazu nebo Kč 8.— za každou fotografií (přijatou výstavním výborem k vystavení) v katalogu výstavy a pro krytí výloh zpětné zásilky;

6. pro fotografie jest předepsán minimální formát 18 × 24 cm a další běžné fotografické formáty;

7. fotografie buděž zaslány nerámované a nezasklené, podlepené na bílém nebo chamois kartonu přiměřené velikosti;

8. každá fotografia nebo obraz musí být doprovadena podrobným popisem. Formulář pro přihlášku a evidenční lístek bude otištěn v příštím čísle Horolezce.

9. Všechny exponáty musí být zaslány na adresu Klubu čsl. turistů, Praha II., Mikulandská, nebo Klubu čsl. alpistů, Praha II., Albertov 6, s výslovným označením »pro výstavu horských fotografií« nejdéle do 30. května 1938.

LITERATURA

KRÁSY SLOVENSKA, ročník XVI. (1937). Orgán Slov. komise KČST. Redakce Nový Smokovec. Str. 240.

Srovnáme-li tento ročník s předešlým, vzrostl o třetinu, avšak počet článků tatranských a horolezeckých se zmenšil. Stále je více příspěvků z ostatních částí Slovenska.

Se stálým přispěvatelem Krás a znalcem dějin Vysokých Tater, Ing. Ivanem Houdkem setkáváme se v několika článcích: Výstup na Gerlachovský štít 1879 (str. 6) líčení výstupu učitele ze Spiše, Václava Vraného na nejvyšší vrchol Tater, Prví dobyvatelia L'adového štítu (str. 22), Niečo z minulosti Vysokých Tatier (str. 44) — krátký výtah z autorových »Osudů Vys. Tatier« a V Malej Studenej doline (str. 194) — líčení výstupu k nejvyššímu plesu v Tatrách, Modrému pliesku s četnými zeměpisnými a historickými připomínkami. Dějin slov. horolezectví týká se článku A. Lutonského: Slovenské horolezectvo (str. 185), vlastně seznam tur a výstupů továrníka A. Žuffy z Lipt. Sv. Mikuláše v letech 1907—1915.

Inž. R. Vosyka v Jeseni v Tatrách (str. 172) vzpomíná podzimního výstupu na Zlobivou a záchranné výpravy do úbočí L'adového štítu. A. Hayn vyzývá k návštěvě okolí Kriváně (str. 184) a inž. J. Horák propaguje svoji vysokohorskou aurocestu po východním úbočí Tater (str. 35; viz »Věstník« V., str. 12).

K odborné horolezeckým lze počítat článek J. Šimka: Zimná výzbroj horolezce (str. 41) s náčrty, Hudymovu recensi naše horolezeckého průvodce (str. 79) a serii prvovýstupů v Tatrách (str. 127, 155 a 210) s náčrty. Co se týče některých popisů prvovýstupů v Krásách uveřejněných, opakuji co jsem řekl

na jiném místě o správných a nesprávných popisech. O horolezeckých náčrtech se snad jindy zmíním.

Články: K vyšším cílům (str. 130) od A. Veverky a Pravda o našom tatrá horolezectve (str. 150) od J. Šimko, týkají se mého článku ve Věstníku V., str. 52. Zmínky zasluhuje článek Jožo Špitze: Trosečníci Nanga Parbat (str. 125) a Jungfrau (str. 230), vzpomínková črta od A. Veverky. V ideovém, vzletně až kazatelsky psaném Haynově článku Turistika a horolezectvo (str. 146) setkáváme se s řadou pěkných pasáží, tak:

»Skúsený horolezec tak čítá zo skalných tabuľ, ako z otvorenej knihy. Radost z úspěchu je zaslúžená a keď sa nevystupňuje v nerozumnú sebachválu, je nemiestné o nej sa vysloví závistlive, žartovne alebo opovržilive. Úspech je vždy svätý, aj vtedy, keď je len malý.« A dále: »Na alpistickém nebi horolezcov je veľa ligotajúcich sa hviezd. Ale nebo alpistov má mliečnú cestu. Po nej chodí mnoho neznámých horolezcov v horskej obuvi, s povrazom a s ohromným pleciakom. Aj oni sú na nebi horolezcov, i keď nemajú lesk a známe meno.« Nevím však, co by naše horolezkyně řekly na tato další autorova slova: »Úspech a dobré počasie, tieto dve veci patria k radosti o spokojnosti horolezca. A nie peniaze a ženy! Znie to trochu zviažne u Ľudí, ktorým sú peniaze a ženy osudné.« (?) Metaforu, kterou čteme o kus dál: »Nežná podoby vrchov sú také pôvabné a závratné, ako krásy najstihlejších žien. Aspoň často sú im podobné. Pri ich obdivovaní je horolezec čistý, oduševnený a šťastný, ako zaľubený žiak! — mohli si autor odpustiť. Článek by tím jenom ziskal a autor by proti sobě nepopouzel hněv mnohých krásnych a ne najstihlejších čtenářek.

V rubrikách: »Drobničky« shledáváme mimo nejrúznější zprávy i recenze časopisů. Čteme o Časopise Turistu, o Beskydách-Jeseníkách, o polských »Wierchy«, »Taternik« atd. »Věstník« komentovan nebyl a pouze na str. 141 čteme anonymní noticku: »Pozorujem, že KACsl sa v poslednom čase zaujímá o Tatry a keď i nie horolezeckou činnosťou, teda aspoň písaním, aby sa zdálo, že Bôh vie, čo tento klub v Tatrách vykoná.« Noticka se jistě dostala do tisku nedopatřením a proto k ní netreba poznámek a vysvetlování.

Výprava časopisu je jako vždy vzorná a obrázky (zejména z jeskyň) většinou prvořídní.

FVK

TATERNIK, ročník XXI., 1936/37. Orgán Klubu Wysokogórskiego P. T. T. Warszawa. Str. 224, 10 obraz. příloh a 1 mapa mimo text.

Jako změnu proti minulému ročníku uvádíme, že redakce přesídlila do Varšavy, kdežto administrace zůstala v Krakově. Redaktorem je nyní nám známý (viz Věstník IV., str. 27, 62, 81) Z. Dąbrowski. Již pouhým nahlédnutím do rejstříku a zejména do pečlivě sestaveného seznamu jmen, která se vyskytuje v ročníku, vytvoříme si obraz o výběru článků a zároveň o přesnosti a příkladné důkladnosti vedoucího redaktora. Taternik věru měl štěstí na redaktory (Świerz, Zaremba, Szczepański, Dąbrowski).

Novotou je pravidelná himalajská kronika se zprávami o výpravách do nejvyššího horstva světa, s přehlednými mapkami (z pera Z. Dąbr.), se seznamem již dobytých sedmitisícovek od J. Orenburga atd. Redakce, když otevřela v prvním čísle onu kroniku, praví, že tím chce vyhověti současným cílům a aspiracím polského horolezectví. Jedno úplné číslo (5. o 62 stranách) je věnováno Himalaji. V úvodním článku Cesta do Himalaje předseda K. W. inž. S. Bernadzikiewicz sděluje své credo v budoucnost polského horolezectví, jež od systematického dobývání ta-tranských stěn přešlo do exotických hor a jehož nejvyšším cílem musí být cíl všech světových alpismů, Himalaja a Karakorum. Z. Dąbrowski předkládá nám důkladnou zeměpisnou a alpistickou studii o celém onom horstvu, J. Orenburg historickou monografií Everestu 1852—1936, inž. Karpiński výzbroj výprav do světových velehor. Končí úvahou: »Kdyby dvě výpravy současně zaútočily na jeden a týž štít, první bohatě a podle předpisů vyzbrojená, avšak složená z lidí chabých vlastností, kdežto druhá se skromnou a skoro podprůměrnou výzbrojí, ale složená z horolezců skutečných a hodnotných, neváhám dát přednost výpravě druhé. Ve všem rozhoduje duch člověka! « V himalajském sešitě konečně čteme seznam štítů nad 7500 m, chronologickou tabulkou himal. výprav a malou bibliografií himal. písemnictví.

Nesmíme přejít mlčením studii Z. Dąbrowského a J. Orenburga o objevení a dobytí vrcholu Pík Stalin v Pamiru (str. 77).

Himalaje, tof sen a touha polského horolezectví, Andy a Alpy, skutečnost. Několik článků týká se výpravy do And 1936—1937 (str. 1, 34, 86; viz Věstník IV., str. 105), treninkové výpravy do Vysokých Taur (témař celý sešit II.; viz Věstník IV., str. 47) a druhé výpravy na Spicberky z r. 1936 (str. 11). Pravidelně vychází alpská kronika.

Taterník však nezapomíná na kolébku polského alpismu, na Tatry. V rubrice *S k a l n e d r o g i* svědomitě uveřejňuje popisy nových výstupů v Tatrách; stále častěji se setkáváme s popisy již tak spořádanými, jak budou uveřejněny v polském monografickém průvodci po Vysokých Tatrách, který má postupně vycházet. Cetnější než v minulých ročnících jsou itineraria, t. j. krátké popisy větších výprav v Tatrách, většinou zimních na sněhu a ve skále. Vzpomínkovými články z Tater jsou M. Zajaczkowského *Ve sněhu nad Velkou Zmrzlou dolinou* (str. 73), Z. Korosadowicze *Líčení zimního výstupu na Záp. Zeleznoú bránu z Kačí doliny* (str. 111), J. W. Żulawského *Ladový štít z Černé Javorové* (str. 113). Všechny tyto články jednají o výstupech zimních; tyto jsou hlavní složkou současného polského taternictva. Sníh a led v Tatrách má být přípravou pro ledovce mimoevropské. Vzpomínky z letních výstupů jsou vlastně pouze dvě: článek zemřelého W. Birkenmajera o výstupu na Velkou Bráničku (*»Strachy na Lachy«*, str. 3) a vzpomínka J. A. Szczepańského na zahynulého horolezce M. Szczuku (str. 201).

J. Pierzchala píše o nové Schinkově stupnici těžkosti (str. 212; viz Věstník IV., str. 105), Z. Dąbrowski o ničení Vysokých Tater novými projekty a stavbou lanovky (str. 107 viz Věstník (str. 81); dále o našem Horolezeckém průvodci (str. 70, překlad článku vyšel ve Věstníku IV., str. 27) a konečně jinde předkládá recensi III. ročníku Věstníku. Bývalý redaktor Taterníka J. A. Szczepański v článku *Horolezectví v Československu na nových cestách* (str. 209) staví se co nejpříznivější k našim snaham o vyšší a hodnotnější horolezectví. Snad se jindy k článku vrátíme.

Závěr: soustavný vývoj od Tater k světovým velehorám. Ubylo líčení subjektivních dojmů z hor (básničky již dál vymizely), přibylo popisů, náčrtů, map, historie a zpráv o průzkumu světových velehor. Snad někdo řekne, že časopis ztrácí na půvabu a stává se suchopárným. Avšak kde jsou tak veliké a vážné cíle, tam přestává zábava, která se může uchýlit do jiných časopisů. Tam třeba vážné přípravy a největší odbornosti. Taterník jde proto správnou cestou k onomu velkému cíli.

F. V. Kroutil

ALPINE JOURNAL, roč. 1937, vydaný ve 2 knihách, str. 311.

Elitní publikace Alpine Clubu je vlastně jen odleskem mimoevropských horolezeckých podniků, jichž originální podání zvyšuje jejich zajímavost.

H. W. Tilman rozepisuje se o výstupu na Nanda Devi (str. 13). Tento skvělý výstup byl náhradou za Kangchenjunga, na niž výprava neobdržela povolení. S dřívějšími zkušenostmi, jež načerpal r. 1934 ve Shiptonem, vypravil se Tilman napřed, aby s Američanem Loomisem připravil vše potřebné. Této anglo-americké expedice se zúčastnili kromě již zmíněných Tilmana a Loomise G. Brown, Odell, Lloyd, Houston a Emmons. Pest्र doprovod nosičů representovan je elitními příslušníky kmene Scherpa, v čele s proslulým Pasang Kikule (Everest, Nanga Parbat, Kangchenjunga) k nimž se přidružují i nespolehliví nosiči kmene Mana a Dotia. Přes deštivý začátek z Ranikhetu do Joshimath počasí výpravě celkem přálo. Ctyři tábory a bivak umožňují Odellovi a Tilmanovi zdolat vrcholek, o nějž se před tím dvojice Odell-Houston marně pokoušela pro onemocnění posléze jmenovaného. Známý Pasang ztroskotal již ve druhém táboře pro oslepnutí.

Tilman podrhuje fakt, že ve vyšších táborech horolezci sami nosili zavazadla a že hora byla zdolána bez veškerých »mechanicals aids«. Stín na úspěšný výstup vrhá jen smrt Kitara, starého veterána Everestu (2×), Kangchenjungy (3×) Nanga Parbat a Kametu.

E. F. Shipton výsledky svých měřičských prací popisuje v článku »Survey in the Nanda Devi District« (str. 27.), jenž se obsahově přimyká k předchozímu tematu.

O dosud nezlezený jihovýchodní skalnatý vrcholek Mt Waddington, jeden z nejvyšších štítů Kanady, se s úspěchem pokusil F. H. Wiessner, (str. 49.). Zatím co o 60 stop nižší, severozápadní sněžný vrcholek též hory byl již několikrát zdolán, odolávala tato skalní výšpa všem 17 předchozím pokusům. Z druhého tábora na Dais Glacier, kamž přibyl ve společnosti P. House, Wilcox-e a Alžběty Woolsey-ové, pokoušejí se Wiessner a House o jihovýchodní stěnu. Již po 13hodinném těžkém lezení jmenovitě v horních částech, dosahují vrcholku.

W. S. Finzi (str. 65.) líčí zajímavé dobrodružství na Piz Badile, kde ještě s dvěma průvodci byl třikrát zasažen bleskem.

Krásné fotografie doplňují překlad Schwarzgrubrova článku o kavkazské výpravě z r. 1936 (str. 79.).

1838—1938 STO LET

pracuje Riunione Adriatica di Sicurtà na území Československé republiky jakožto průkopnice pojistné myšlenky. • Její bohaté zkušenosti i spolehlivost nesčetněkráte osvědčené zdůvodnily jí důvěru a oblibu jejich pojistenců. • Podnikáním novostaveb zabezpečuje co nejlépe nároky pojistenců a slouží československému hospodářskému životu. • Záruční prostředky uložené na území Československé republiky činí více než 450 milionů Kč.

RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ V TERSTU

Reditelství pro Československou republiku v Praze.

PROVOZUJE POJIŠTĚNÍ: životní, úrazové, požární, dopravní, proti krádeži vtloupáním, proti rozbití skla, proti rozbití strojů, krupobití, odpovědnostní a automobilové.

AUTO ŠKODA v Pyrenejích

Nejlepší přítel, nejlepší pomocník, nejlepší ochránce alpinistů!

Věstník Klubu Alpistů československých vychází šestkrát do roka. — Vydává Klub Alpistů československých. — Řídí Dr. Karel Kuchař s redakčním kruhem. — Graficky upravuje Ing. arch. J. Šanda. — Redakce a administrace: Praha II., Albertov 6. — Autoři odpovídají sami za obsah článků. — **Věstník zasílá se členům Klubu zdarma.** —

Pro nečleny předplatné Kč 20.— ročně. Do ciziny Kč 25.— ročně.

Bulletin du Club Alpin tchécoslovaque, paraissant six fois par an. — Éditeur Club Alpin tchécoslovaque. — Rédaction et Administration: Dr. Karel Kuchař, Praha II., Albertov 6. — Pour les membres du Club gratis. — Abonnement Kč 20.— par an. A l'étranger Kč 25.—

Kdekoliv a kdykoliv
můžete utrpěti úraz.
Odškodné zajistí Vám
za výhodných podmí-
nek úrazové pojištění.

SEKURITAS

akciová pojišťovna v Praze
II., Vodičkova ul. 20,
telefon č. 28641.

Informace bezplatně!

**DOPORUČUJEME
PRVOTŘÍDNÍ**
*Inkoust do plnicích
per*

VYRÁBÍ SE:

**MODRÝ
ZČERNAJÍCÍ
ČERVENÝ**

**MODRÝ
ZELENÝ
FIALOVÝ**

NÁRODNÍ PODNIK

DÁMSKÉ LÁTKY
VLNĚNÉ - HEDVABNÉ A PRACÍ
elegantní novinky na pláště, komplety,
kostýmy a šaty - dále látky na pánské
obleky koupíte u mne opravdu dob-
ře. Mimo Prahu zasílám vzorky.

BARHOŇ
PRAHA-NÁRODNÍ TŘ.
SMICHOV
Arbesovo nám.
ŽIŽKOV
Husova tř.

. RAKO .

HODNOTNÉ KERAMICKÉ VÝROBKY

RAKOVNICKÉ A KERAMICKÉ POŠTORENSKÉ ZÁVODY AKC.
V RAKOVNÍKU

Původní
krásné květy a barvy
horšských květin
v alpinu Vaší zahrádky
vykouzlí
speciální zahradní hnojivo

HORTUS

Doporučujeme
pro uzávěr všech druhů pojištění

SLAVII

vzájemně pojišťovací banku
Praha - Brno - Bratislava

Zástupci BANKY SLAVIE
jsou ve všech místech ČSR.

Do hor a na tury

**ODKOLKÚV chléb selský
nebo Vita**

**ODKOLKOVY osvědčené
oplátky
sušenky
perníčky
marcipány**

Lana horolezecká ve velkém do-
dává Antonína Fleissiga nástupce
Frant. E. Pěta, Praha, Národní tř. 20.
Založeno 1884. - Výhradní prodej
světové značky S. F. Füssen.

Žádejte nápoje jen
v hygienických impregnovaných pohárcích
„SOLOKUP“

Vyrábí: „SOLO“ odd. impregn. nádobek
v Sušici na Šumavě.

Umělecký fotoatelier A. WILDT, Praha I., na Příkopě 33.

Doporučujeme všem členům tento závod, který Vás uspokojí jak
provedením tak i levnou cenou.

Telefon 216-12.

MOLDAVIA-GENERALI
AKCIOVÁ POJIŠŤOVNA V PRAZE

POJIŠTUJE: proti škodám požárním, proti škodám ze zastavení provozování následkem požáru (chomage), proti poruchám strojů a strojního zařízení, proti škodám z transportu po souši i po moři, proti krádežím vloupáním, proti škodám krupobitím a rozbití skla. Akciový kapitál Kč 25.000.000 — plně splacen. Záruční fondy po dotacích z r. 1936 obnáší Kč 105,141.347'04 (Určeny výhradně pro živelní odbory.)

CENTRÁLA: PRAHA II., VÁCLAVSKÉ NÁMĚSTÍ, PALÁC GENERALI
FILIAKY: BRNO, Ulice ANTONÍNA DVOŘÁKA 11a
BRATISLAVA, PALAIS GENERALI, GOETHEHO 6-8